ZPRÁVA Z MIMOŘÁDNÉHO ŠETŘENÍ MŠMT K DISTANČNÍ VÝUCE ŽÁKŮ V ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

V SOUVISLOSTI S POSKYTNUTÍM FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA ICT

ZA ŠKOLNÍ ROK 2020/2021
KE DNI 31. 1. 2021

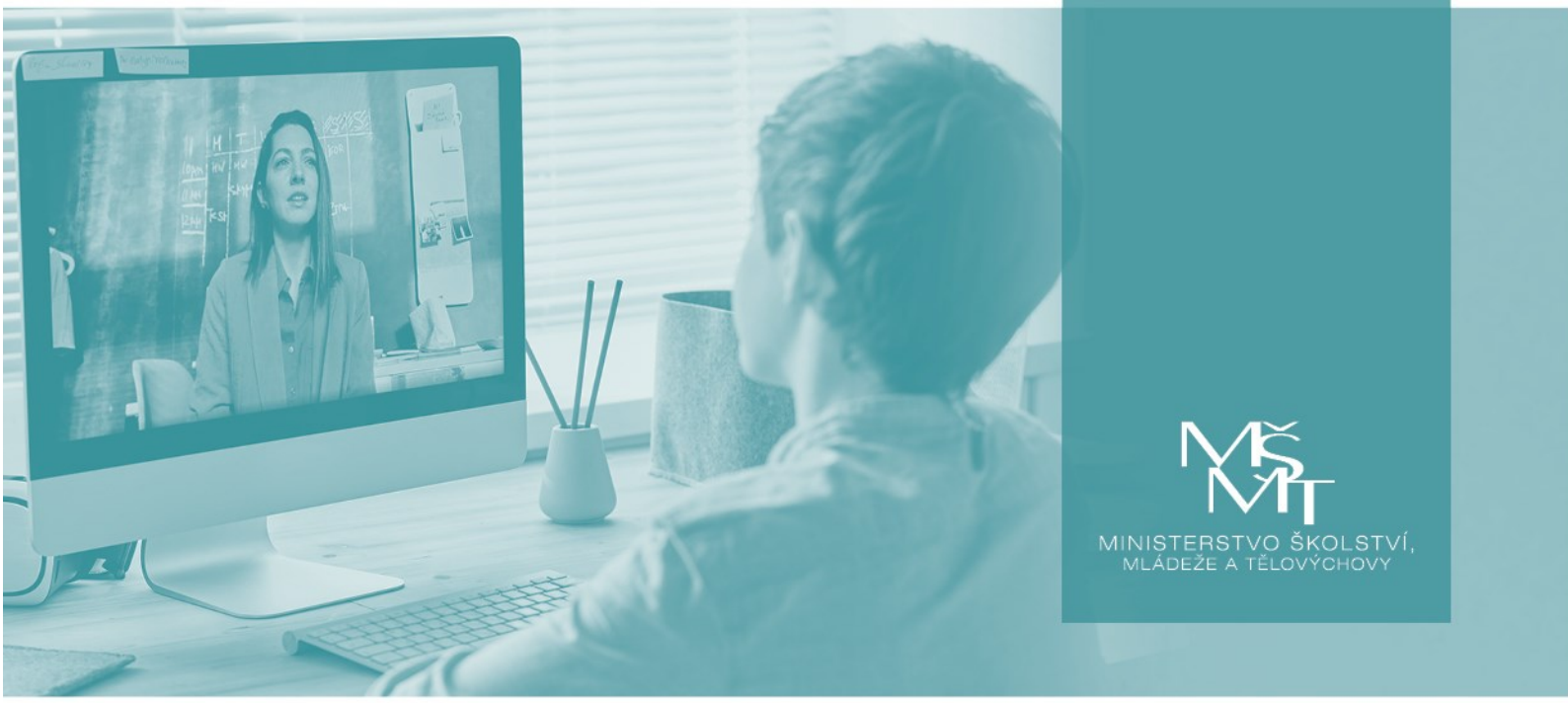

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Duben 2021

Obsah

Povinná část dotazníku – využití dotace na ICT ... 3
Nepovinná část dotazníku – distanční výuka ... 3
1. Celková výše dotace ... 6
2. Využití dotace (rozpad celkové výše dotace) ... 7
3. Způsob distanční výuky – online/offline ... 11
3a. Způsoby zadávání a sběru úkolů od žáků ... 13
4. Typy aktivit a úloh při distanční výuce: ... 14
5. Ne/účast žáků na distanční výuce ... 15
5a. Důvody neúčasti na distanční výuce ... 21
Důvody neúčasti žáků dle kategorií škol ... 23
Důvody neúčasti žáků na distanční výuce – krajské srovnání ... 25
6. Zapojení tzv. offline žáků do distanční výuky ... 32
Zapojení tzv. offline žáků do distanční výuky (dle krajů) ... 34
7. Využívání nakoupených zařízení – učitelé/žáci ... 36
8. Zapůjčení školních zařízení žákům ... 37
Zapůjčení školních zařízení žákům – dle krajů ... 38
9. Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT ... 39
Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT – dle krajů ... 41
10. Dostupnost školního stravování během distanční výuky ... 44
10a. Školy dle využívání školního stravování žáky v průběhu distanční výuky ... 46
5 hlavních pozitivních zjištění ... 49

ÚVOD

Krize spojená s pandemií nemoci označované jako Covid-19 zasáhla celou společnost, vzdělávací sektor nevyjímaje. **V březnu roku 2020** se v ČR objevily první případy nákazy a již **12. března 2020 byl vydán zákaz osobní přítomnosti žáků na školách**. **Ten se opakoval i ve školním roce 2020/2021**. Co vše tento zákaz a následná další opatření způsobí a jak zasáhnou celou oblast vzdělávání, si ještě před rokem málokdo uměl představit. Již záhy, na jaře minulého roku se ukázalo, že distanční formu výuky dokážou české školy realizovat, k pro ně nové a náhlé situaci však také potřebovaly adekvátní metodickou, technickou, finanční i personální podporu, kterou jim Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) různými způsoby poskytlo. Pro naši zemi, a nejen pro ni, je plně distanční forma výuky po tak dlouhou dobu napříč všemi stupni vzdělávání novou zkušeností.

V průběhu roku 2020 byl v rámci druhé novely zákona č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, **posílen rozpočet pro regionální školství na pořízení ICT zařízení pro podporu distančního vzdělávání**. Školy zřizované krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí (dále též „veřejné školy“), které poskytují žákům základní vzdělávání, si tak mohly začátkem školního roku 2020/2021 pořídit potřebné ICT vybavení.

Ve spolupráci s MŠMT vzniklo také mnoho **edukativních projektů**, které jsou stále vítaným zdrojem inspirace pro distanční formu výuky. **V září 2020** vydalo MŠMT Metodické doporučení pro vzdělávání na dálku distančním způsobem, které bylo záhy prověřeno praxí, když hned **v říjnu 2020** muselo školství opět čelit **zákazu osobní přítomnosti dětí ve školách**, které byly od září 2020 krátce otevřeny. V březnu 2021 vydalo MŠMT Metodické doporučení pro školy se zaměřením na duševní zdraví, kde jsou mnohá doporučení, užitečné odkazy a tipy, jak se zaměřit na duševní zdraví v době, kdy jsou omezeny sociální vazby. Ve stejný měsíc vznikl ve spolupráci s Národním úřadem pro kybernetickou bezpečnost kurz Bezpečně v kyber!, který vysvětluje rizikové jevy na internetu.

V únoru 2021 provedlo MŠMT **mimořádné šetření k ICT prostředkům a distanční výuce žáků v základním vzdělávání**. Dotazník, který vyplňovaly základní školy (s výjimkou základních škol při zdravotnických zařízeních) a střední školy, které vzdělávají žáky v nižším stupni víceletého gymnázia (dále jen „školy“) a jsou zřizované krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, byl vytvořen v souvislosti s povinným informováním těchto škol o způsobu využití mimořádných finančních prostředků na ICT. Školy dotazník vyplňovaly **za školní rok 2020/21, a to dle stavu ke dni 31. 1. 2021**. **96 % z dotazovaných škol pak vyplnilo i nepovinnou část dotazníku týkající se distanční výuky**. Výsledky tohoto šetření vychází z odpovědí veřejných škol (**4 102 škol**), v případě nepovinné části pak z výsledků **3 942 škol (tj. 96 %).**

Pro větší přehlednost je text členěn tak, aby odpovídal struktuře a názvu otázek v dotazníku, který je k nahlédnutí v příloze včetně metodiky k jeho vyplnění.

Důležité informace:

- **data jsou pouze za veřejné školy**, tj. *nejsou zde data za soukromé a církevní školy,*
- *pokud je součástí školy základní i střední škola, je tato škola v dotazníku zahrnuta pouze jednou (**termínem „škola“ je myšleno ředitelství, tj. REDIZO),***
- **návratnost povinné části dotazníku činila 100 %, nepovinné části k distanční výuce 96 %.**

SHRNUTÍ:

POVINNÁ ČÁST DOTAZNÍKU – VYUŽITÍ DOTACE NA ICT

- na dotazník **odpovědělo všech 4 102 veřejných škol,**
- celková dotace činila **více než 1,3 mld. Kč**,
- školy si **pořídily**:
  - **cca 62 tis. notebooků**, **12 tis. tabletů, přes 200 mobilních telefonů,**
  - **1,8 tis. škol si pořídilo některý z druhů softwaru,**
  - **1,7 tis. škol si zakoupilo i ostatní učební pomůcky.**

NEPOVINNÁ ČÁST DOTAZNÍKU – DISTANČNÍ VÝUKA

- ***na nepovinnou část dotazníku odpovědělo 96 % veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií*** *(3 942 z 4 102). Dále prezentovaná data se vztahují k populaci 96 % škol, které odpověděly na nepovinnou část dotazníku, ovšem lze je zobecnit na celou populaci.*
  - Jsou zde **údaje, které se týkají 941 480 (tedy 97,3 %) žáků všech veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií** (na nichž je celkem 967 480 žáků; chybí zde tedy údaje o 26 000 žácích těchto škol, tj. 2,7 %).
- **online výuka dle vyjádření ředitelů škol převažovala na 99 % všech <u>běžných</u> veřejných ZŠ a na nižších stupních víceletých gymnázií** (celkem na 3 685).
  - převážně **offline** způsob distanční výuky zvolilo **1 % těchto škol** (54),
  - *při započtení škol zřizovaných dle § 16 odst. 9 školského zákona[1], v nichž distanční výuka téměř neprobíhala, se jedná o poměr 96 % online vs. 4 % offline (3 797 vs. 145),*
  - <u>pokud škola zvolila online způsob výuky, tak nejčastěji zadávala a sbírala úkoly těmito způsoby:</u> (možná kumulace více způsobů u jedné školy)
    - **LMS[2]**: 78 %; **e-mail**: 37 %; **školní informační systém**: 27 %, **messengery**: 22 %, **jiný způsob**: 12 %; **web školy**: 12 %.
- **<u>typy aktivit/úloh při distanční výuce</u>** <u>(podíly škol, které uvedly, že zvolily daný typ aktivit/úloh z těch, které na otázku odpověděly)</u>**:**
  - 95 %: **písemné úkoly** (např. pracovní listy, eseje, diktáty, příklady z učebnice),
  - 90 %: úkoly využívající **online prostředí** (např. **kvízy**, **testy** atd.),
  - 86 %: **písemné materiály na samostudium** (např. strany učebnice),
  - 84 %: **další materiály na samostudium** (např. videa, televizní pořady),
  - 77 %: přednášky formou **videokonference**,
  - 70 %: **formativní** hodnocení žáků,
  - 65 %: vytváření příležitostí pro **socializaci** žáků (např. třídnické hodiny),
  - 57 %: **sumativní** hodnocení žáků,
  - 48 %: **videa** natočená učiteli,
  - 39 %: úkoly **jinou** formou (např. videa natáčená dětmi, projekty apod.).

---

[1] Školský zákon, § 16 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, odst. 9, viz zde: https://www.msmt.cz/dokumenty-3/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-od-25-8-2020

[2] LMS = Learning Management System, řadí se mezi ně Microsoft Teams, Google Učebna, Moodle apod.

- **ne/účast na distanční výuce:**
  - **99 % žáků** se dle vyjádření ředitelů škol distanční výuky **účastnilo,**
  - **cca 11,3 tis. žáků se distanční výuky neúčastnilo** (online ani offline)**; jde tedy o 1 % ze všech žáků všech veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií**
    - z toho cca **4,7 tis. žáků na 1. st**. a cca **6,6 tis. na 2. st.** a nižších stupních víceletých gymnázií,
    - *chybí nicméně údaj od 4 % veřejných ZŠ a od soukromých/církevních/ministerských škol,*
    - **horší** byla situace také **na 2. stupni ZŠ** (1,7 %) **oproti 1. stupni ZŠ** (0,9 %) **a daleko horší oproti nižším stupňům víceletých gymnázií** (0,1 %),
    - **nejhorší byla na ZŠ zřizovaných dle § 16, odst. 9** (5,5 %),
    - **na neúplných ZŠ byla situace lepší** (0,7 %) **než na úplných** (1,3 %),
    - **nejhorší byla situace v Ústeckém** (2,7 %), **Karlovarském** (2,4 %) a **Libereckém kraji** (2,2 %),
    - naopak **nejlepší** situace byla ve **Zlínském** (0,6 %) a **Jihomoravském kraji** (0,7 %) a v **Praze** (0,8 %),
    - z hlediska okresů byla situace **nejhorší v okresech Chomutov** (4,1 %), **Most** (3 %) a **Cheb** (2,9 %),
    - nejlepší naopak v okresech **Žďár nad Sázavou** (0,2 %), **Brno-venkov** (0,2 %), **Praha 9** (0,3 %),
  - **důvody neúčasti:** (možnost kumulace uvedených důvodů)
    - **64 % (7,3 tis. žáků): jiné**, zejména neochota rodičů (žáků) se účastnit bez ohledu na vybavenost rodiny či možnosti školy,
    - **41 % (4,7 tis. žáků): absence připojení k internetu** v domácnosti,
    - **27 % (3,1 tis. žáků): absence či nedostatek koncového zařízení** v domácnosti (notebook/tablet/chytrý telefon)
    - *pozn.: školy mohly stejného žáka započítat do počtu žáků, kteří se neúčastní z 1 či více důvodů, součet je tedy vyšší než 100 %.*
  - zapojení tzv. offline žáků do distanční výuky:
    - **85,6 % škol** (3 374) uvedlo, že se jim **dařilo do distanční výuky zapojovat všechny tzv. offline žáky**,
    - **13 % škol** (512) uvedlo, že **podíl nezapojujících se žáků** byl zhruba **do 10 %** včetně,
    - 0,8 % (**30**) škol uvedlo, že více než **10 %**, ale ne více než **25 %,**
    - 0,4 % (**14**) škol uvedlo, že více než **25 %**, ale ne více než **50 %,**
    - 0,3 % (**12**) škol uvedlo, že **více než 50 %** offline žáků se **nezapojovalo** do výuky,
    - dle podílu škol, kterým se **nedařilo zapojovat všechny tzv. offline žáky**, byla situace nejhorší **v Ústeckém** (28 % škol), **Libereckém** (25 %) a **Karlovarském** kraji (24 %); **nejlepší naopak ve Zlínském kraji** (4 %),
    - z hlediska okresů byla situace nejhorší **v okresech Teplice** (38 %), **Liberec** (35 %) a **Děčín** (35 %); nejlepší naopak v okrese **Břeclav** (2 %).
- **využití nakoupených zařízení žáky/učiteli:**
  - **20 % nakoupených** koncových digitálních **zařízení** je **využíváno převážně žáky**, zatímco **80 % převážně učiteli,**
    - *jedná se o průměrné podíly v rámci všech škol, které na otázku odpověděly.*
- **zapůjčení školních zařízení žákům** (vč. těch, kterými škola disponovala již dříve):
  - celkem školy žákům zapůjčily **téměř 41 tis. zařízení,**
    - alespoň 1 zařízení žákům zapůjčilo **85 % škol** (3 362),
      - **15 % škol** (580) uvádí, že **žákům nezapůjčilo žádné zařízení,**

- **největší podíl škol, které svým žákům nezapůjčily žádné zařízení, byl v kraji Ústeckém, Karlovarském a Plzeňském** (ve všech 19 % škol),
  - **naopak nejvyšší podíl škol, které zapůjčily žákům alespoň jedno zařízení, byl v Praze** (91 % škol) **a ve Zlínském kraji** (89 %),
- některé školy nicméně uváděly, že zařízení nezapůjčily, protože nabídku na zapůjčení zařízení jejich žáci nevyužili.

- **stav technické vybavenosti škol pro zajištění online distanční výuky** po využití mimořádných prostředků na ICT považovalo za:
  - **dostatečný: 90 % škol** (rozhodně dostatečný: 30 % škol + spíše dostatečný: 60 % škol); nejvíce **v Praze** (94 % škol) a **v Plzeňském kraji** (93 %),
  - **nedostatečný: 10 % škol** (spíše nedostatečný: 8 % škol + rozhodně nedostatečný: 2 % škol); nejvíce v **Ústeckém** (14 % škol), **Libereckém a Moravskoslezském kraji** (v obou 12 %).

- **dostupnost školního stravování** v době distanční výuky:
  - dostupné žákům, kteří se ve šk. roce 2020/21 účastnili distanční výuky:
    - **ano**: 87 % (3 415) škol,
      - nejčastěji v Olomouckém a Moravskoslezském kraji (94 % škol),
    - **ne**: 13 % (527) škol,
      - nejméně dostupné bylo v Karlovarském a Libereckém (pouze 77, resp. 76 % škol školní stravování poskytovalo),
  - odhady **využívání** školního stravování (oběda) žáky ve školách, kde bylo v době distanční výuky dostupné školní stravování:
    - **žádní žáci: 15 % škol** (528),
    - **25 % a méně** žáků: **69 % škol** (2 366),
    - více než **25 %**, ale ne více než **50 %** žáků: **12 % škol** (396),
    - více než **50 %**, ale ne více než **75 %** žáků: **2 % škol** (77),
    - **více než 75 % žáků**: **1 % škol** (48).

ANALYTICKÁ ČÁST

POVINNÁ ČÁST DOTAZNÍKU

V roce 2020 v souvislosti s pandemickou situací v České republice a očekávaným přechodem škol na distanční výuku i ve školním roce 2020/2021 **vznikla potřeba dovybavit školy odpovídajícími digitálními učebními pomůckami.**

Poslanecká sněmovna svým doprovodným usnesením k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ve znění pozdějších předpisů, požádala vládu o zajištění finančních prostředků v oblasti regionálního školství na pořízení technického vybavení škol tak, aby byli učitelé na školách schopni v případě dalšího omezení provozu realizovat online výuku již od začátku školního roku 2020/2021 a bylo možné v případě potřeby zprostředkovat vybavení žákům, kteří doma nemají technické vybavení pro zapojení do online výuky. Usnesením vlády č. 845 ze dne 17. srpna 2020 byl rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2020 navýšen o další finanční prostředky. Na posílení rozpočtu regionálního školství byla vyčleněna celková částka 1 284,6 mil. Kč. V návaznosti na toto posílení rozpočtu, které bylo cíleno na pořízení digitálních učebních pomůcek v základních školách, posílilo MŠMT rozpočet regionálního školství o 41 mil. Kč i na pořízení digitálních učebních pomůcek v nižších stupních víceletých gymnázií.

Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění školský zákon, pak umožnil MŠMT **jednoduchým způsobem bez zbytečné administrativy poskytnout školám zřizovaným krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí** výše uvedené finanční prostředky. Podle § 161 odst. 7 školského zákona tak byly v roce 2020 poskytnuty finanční prostředky (dále jen „dotace“) školám zřizovaným krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí zajišťujícím povinnou školní docházku, konkrétně základním školám (s výjimkou základních škol při zdravotnických zařízeních) a středním školám, které vzdělávají žáky v nižším stupni víceletého gymnázia, na pořízení potřebných digitálních učebních pomůcek.

Podmínky pro poskytnutí dotace uveřejnilo MŠMT ve Věstníku číslo LXXVI, sešit 6 ze září 2020 „Stanovení dalších finančních prostředků pro základní školy zřizované krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí na rok 2020“ (č.j. MSMT-34107/2020) a ve Věstníku číslo LXXVI, sešit 7 z října 2020 „Stanovení dalších finančních prostředků pro nižší stupně víceletých gymnázií zřizované krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí na rok 2020“ (č.j. MSMT-37394/2020).

Dotaci mohly školy použít pouze na digitální učební pomůcky využitelné pro distanční výuku. Další podmínkou poskytnutí dotace bylo také informování MŠMT do 28. 2. 2021 o jejím využití prostřednictvím mimořádného šetření MŠMT. Všechny školy tuto podmínku splnily a předaly MŠMT požadované údaje.

1. CELKOVÁ VÝŠE DOTACE

Celková výše dotace poskytnutá školám činila **1 326 385 116 Kč**. Z šetření bylo zjištěno, že **školy z poskytnuté dotace využily 1 323 676 181 Kč (tj. 99,8 %)**.

Podpořeno bylo celkem 4 102 škol, přičemž 4 100 z nich dotaci skutečně využilo, dvě školy celou dotaci vrátily.

Graf č. 1: Výše dotace a její využití dle krajů

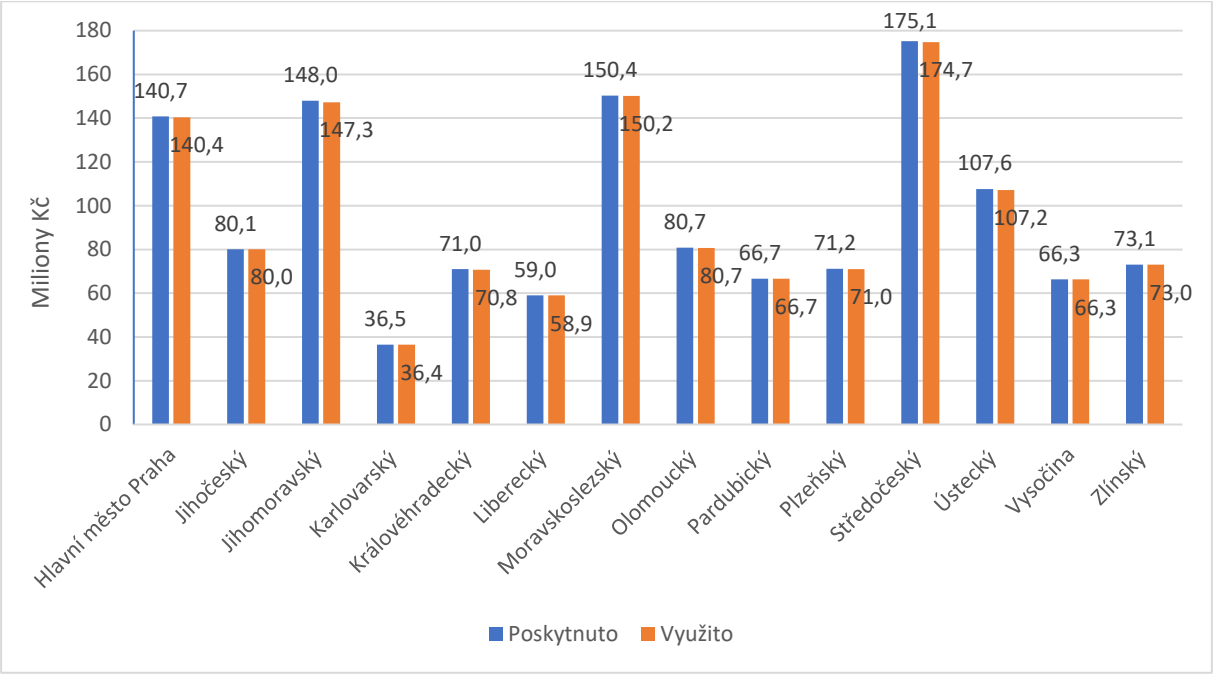

Graf uvádí výši a čerpání dotace podle krajů, přičemž v žádném z krajů nebylo nedočerpání vyšší než 0,5 % celkového objemu poskytnuté dotace.

2. VYUŽITÍ DOTACE (ROZPAD CELKOVÉ VÝŠE DOTACE)

Z poskytnuté dotace si školy pořídily:

- **62 041 notebooků** či ultrabooků (včetně příslušenství) za průměrnou cenu 17 423,-, dotaci na note/ultrabooky využilo 4 012 škol (tj. 98 % z podpořených škol celkem) v celkové výši **1 080 953 195 Kč** (tj. 82 % z využitých prostředků celkem)**;**
- **11 844 tabletů** (včetně příslušenství) za průměrnou cenu 7 610 Kč, dotaci na tablety využilo 1 204 škol (tj. 29 %) ve výši **90 133 805 Kč** (tj. 7 %);
- **216 mobilních telefonů** (včetně příslušenství) za průměrnou cenu 6 191 Kč, dotaci na mobilní telefony využilo 82 škol (tj. 2 %) ve výši **1 336 604 Kč** (tj. 0,1 %);
- **software** si pořídilo 1 799 škol (tj. 44 %) celkem za **70 702 680 Kč** (5 %);
- **na jiné učební pomůcky** (např. webkamery, mikrofony, headsety, reproduktory, bezdrátové myši atp.) dotaci využilo 1 651 škol (tj. 40 %). Tyto pomůcky školy pořídily celkem za **80 549 897 Kč** (tj. 6 %).

Graf č. 2: Využití prostředků dle druhu pomůcek

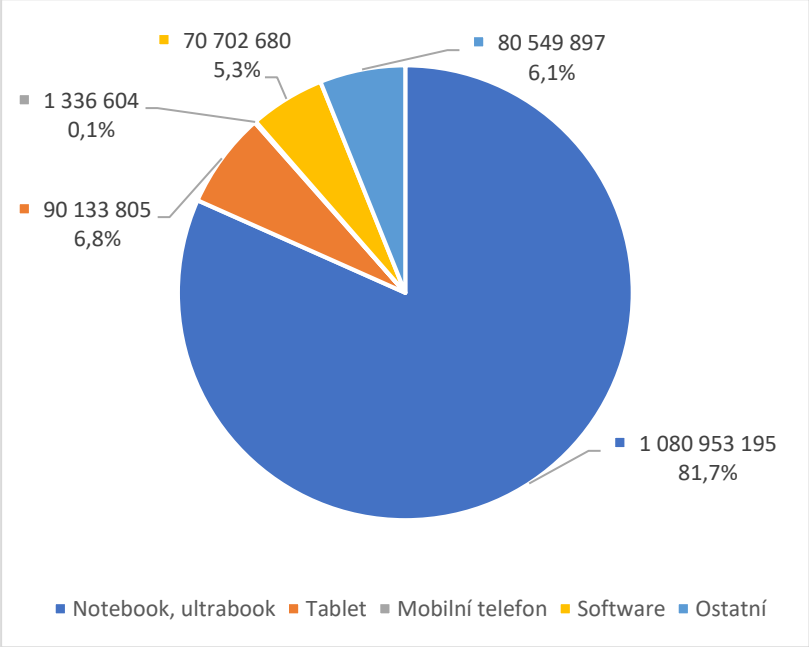

Tabulka č. 1: Shrnutí údajů

Učební pomůcka	Počet pořízených pomůcek	Čerpání prostředků na danou pomůcku		Školy, které pořídily danou pomůcku	
		v mil. Kč	podíl	počet škol	podíl škol
Notebook, ultrabook	62 041	1 081,0	81,7 %	4 012	98 %
Tablet	11 844	90,1	6,8 %	1 204	29 %
Mobilní telefon	216	1,3	0,1 %	82	2 %
Software (ne základní OS)	-	70,7	5,3 %	1 799	44 %
Ostatní	-	80,5	6,1 %	1 651	40 %

Pozn.: *Některé školy jsou započítány vícekrát, neboť si školy pořídily i více druhů učebních pomůcek.*

Graf č.: 3: Podíly škol dle využití finančních prostředků

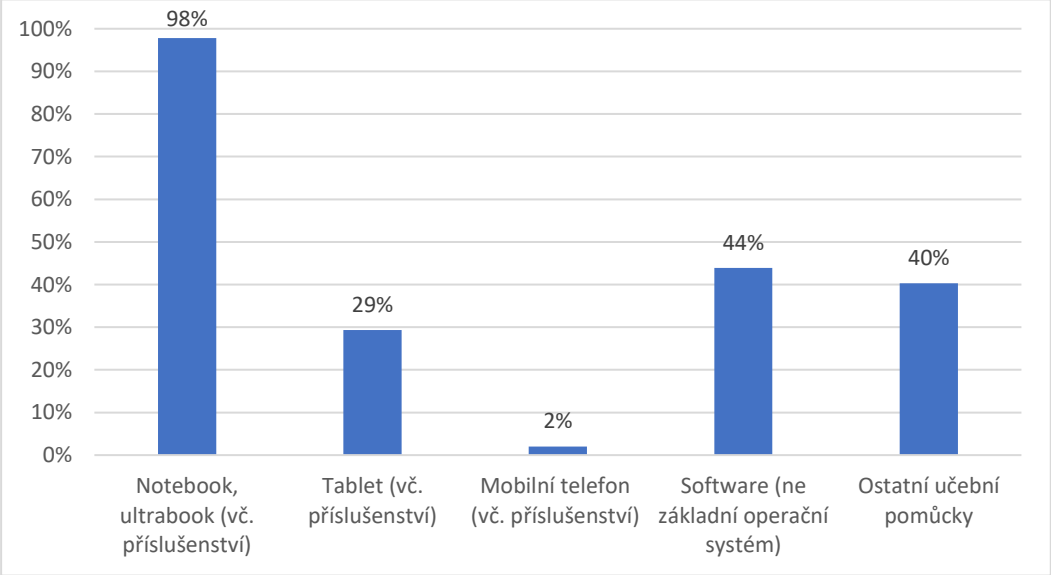

Graf č. 4: Průměrné ceny standardních pomůcek dle krajů (v Kč)

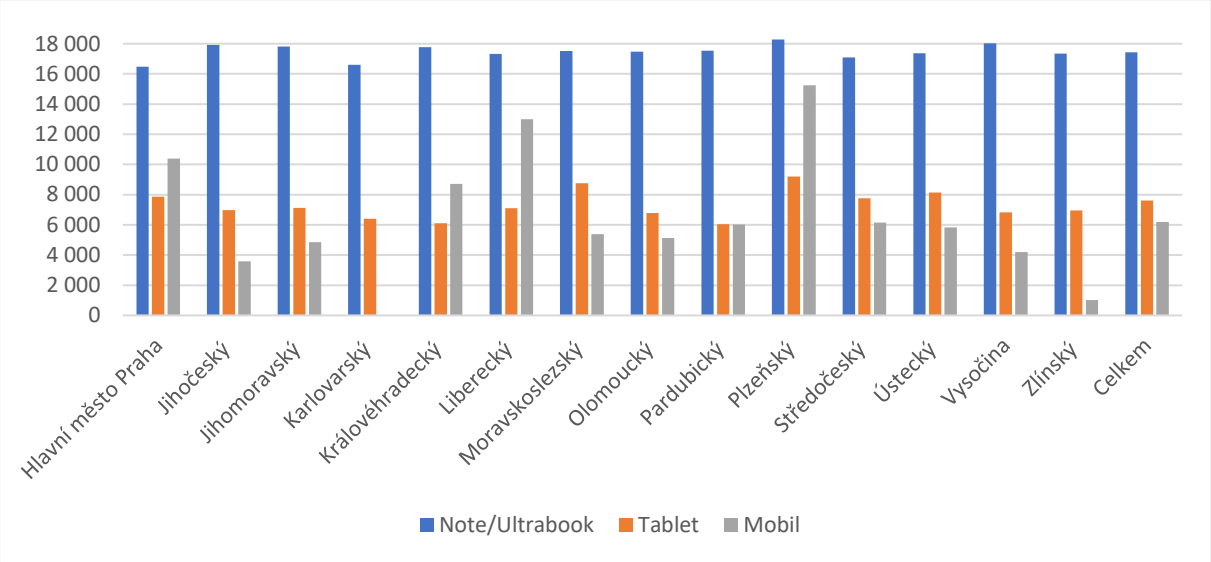

Školy si pořídily některý z níže uvedených druhů **softwarů:**[3]

Tabulka č. 2: Druh pořízeného softwaru

Druh softwaru	Počet škol, které si daný druh softwaru pořídily	Podíl škol, které si daný druh softwaru pořídily
kancelářský software	806	45%
výukový program	757	42%
software pro on-line výuku	747	42%
školní informační systém	106	6%
jiný	304	17%

Pozn.: *Některé školy jsou započítány vícekrát, neboť si školy pořídily i více druhů softwarů.*

Reakce ředitelů škol:

„Mnohokrát děkujeme za podporu v rámci dotace na pořízení notebooků pro pedagogy, jinak bychom distanční výuku vůbec nebyli schopni realizovat online. V případě, že by byla možnost zažádat o podobnou dotaci, určitě bychom ji využili.“

„Kladně hodnotím formu poskytnutí mimořádných finančních prostředků školám – snížení administrativní zátěže, rychlost, účelnost.“

[3] **Softwarem** není myšlen základní operační systém. **Kancelářským softwarem** jsou myšleny licence např. pro využívání MS Office, O 365 apod. **Výukovým programem** je myšlen software umožňující žákům samostatně, příp. ve výuce procvičovat a získávat nové poznatky. Příklady výukového softwaru: Včelka, Techambition, placené verze Khan Academy, Duolingo apod. **Softwarem pro online výuku** jsou myšleny licence pro využívání systémů pro řízení výuky a cloudových balíčků dle Metodického doporučení MŠMT pro vzdělávání distančním způsobem, kapitola 9.2, str. 21. Mezi příklady patří balíčky G-Suit pro školství, Office 365 Education nebo Microsoft Teams a Google Classroom. **Školním informačním systémem** jsou myšleny licence pro využívání softwaru umožňující zejména komunikaci mezi školou, dítětem a rodičem, zadávání a sběr úkol aj. dle Metodického doporučení MŠMT pro vzdělávání distančním způsobem, kapitola 9.2., str. 20. Mezi příklady patří Bakaláři, Škola OnLine, Edupage, Edookit, iŠkola atp. Možnost **„Jiné“** mohly školy zvolit, nevyhovovala-li jim žádná z výše uvedených možností. Může sem spadat například licence pro antivirový program aj.

NEPOVINNÁ ČÁST DOTAZNÍKU – OTÁZKY K DISTANČNÍ VÝUCE:

Ve druhé části šetření byly školy požádány i o vyplnění nepovinných otázek týkajících se distanční výuky. Údaje se vztahují vždy pouze k žákům daného ředitelství škol, kteří se účastní základního vzdělávání (tj. v základní škole nebo v nižších ročnících víceletých gymnázií).

Graf č. 5: Podíl škol, které odpověděly na nepovinnou část dotazníku týkající se distanční výuky

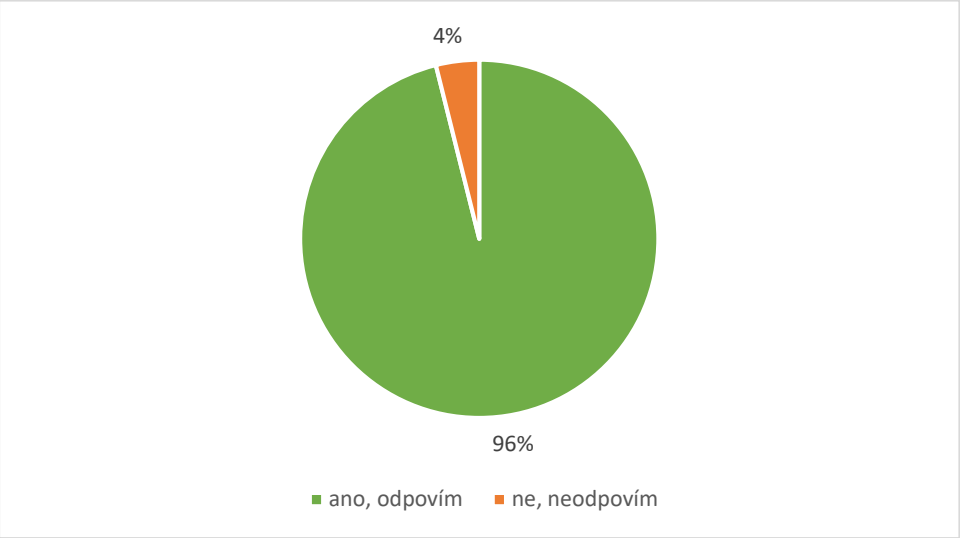

96 % škol, které vyplnily dotazník, se rozhodlo vyplnit i jeho nepovinnou část. Následující data tedy obsahují poměrně spolehlivý soubor s údaji o téměř všech žácích, kteří se účastní základního vzdělávání ve veřejných ZŠ a nižších ročnících víceletých gymnázií (nejedná se tedy o údaje soukromých, církevních ani ministerských škol). Odpověď poskytlo **3 942 ze 4 102 škol**, které se celkového šetření účastnily.

V nepovinné části jsou tedy zjištěny údaje, které se týkají 941 480 (tedy 97,3 %) žáků všech veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií (na nichž je celkem 967 480 žáků; chybí zde tedy údaje od 26 000 žáků těchto škol, tj. 2,7 %).

Tabulka č. 3: Podíl škol, které odpověděly na nepovinnou část dotazníku týkající se distanční výuky

Odpovíte, prosím, na několik otázek k distanční výuce žáků, kteří se účastní základního vzdělávání, a poskytnete tak MŠMT důležitou zpětnou vazbu pro efektivní přípravu další strategie a pomoci?		
	Počet škol	**Podíl škol**
ano, odpovím	**3942**	**96%**
ne, neodpovím	160	4%
celkem škol (vč. první povinné části dotazníku)	4102	

Pozn.: *Jedná se o podíl škol, které odpovídaly na povinnou část dotazníku (tedy veřejné ZŠ + nižší stupně víceletých gymnázií).*

Všechny následující údaje jsou uvedeny za školy, které nepovinnou část dotazníku vyplnily.

3. ZPŮSOB DISTANČNÍ VÝUKY – ONLINE/OFFLINE

Graf č. 6: Převažující způsob distanční výuky (bez škol podle § 16 odst. 9)

Na **99 % běžných škol** probíhala distanční výuka **převážně online**. Data v této otázce byla analyzována zvlášť jak za všechny školy, které na otázku odpověděly, tak následně **bez škol**, které jsou zřizované **podle § 16 odst. 9 školského zákona, v nichž distanční výuka téměř neprobíhala**[4]. Zjištění, že téměř všechny školy realizovaly on-line distanční výuku, koresponduje se zjištěním Tematické zprávy České školní inspekce k Distančnímu vzdělávání v základních a středních školách (dále jen Tematická zpráva ČŠI) na str. 10.[5]

Převážně offline distanční výuka dle vyjádření samotných škol probíhala **na 54 běžných školách**, zatímco **převážně online na 3 685 běžných školách** (tedy na veřejných ZŠ a nižších stupních víceletých gymnázií).

[4] Vláda omezila provoz praktických škol dvouletých, praktických škol jednoletých a základních škol/tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona ve školním roce 2020/2021 pouze v následujícím období:

- 2. – 17. listopadu 2020 (provoz škol obnoven od 18. listopadu 2020),
- 1. března 2021 – 9. dubna 2021 (provoz škol obnoven od 12. dubna 2021) – nicméně toto období již nebylo předmětem tohoto šetření, neboť školy hodnotily stav k 31. 1. 2021.

[5] Viz: https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-Distancni-vzdelavani-v-zakladnich

Tabulka č. 4: Převažující způsob distanční výuky

Jaký způsob distanční výuky Vaše škola ve školním roce 2020/2021 převážně zvolila?					
	Počet škol (vč. 16/9)	**Podíl škol (vč. 16/9)**	**Počet škol dle 16/9**	**Počet škol (bez 16/9)**	**Podíl škol (bez 16/9)**
Online výuka, tzn. vzdělávání na dálku, které probíhá zpravidla prostřednictvím internetu, a je podporována nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji. Nicméně u žáků, kteří nemají možnosti pro online výuku, byly zvoleny odlišné metody výuky	3 797	96 %	112	**3685**	**99 %**
Offline výuka, tzn. vzdělávání na dálku, které neprobíhá přes internet a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o samostudium a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů.	145	4 %	91	**54**	**1 %**
Počet škol, které na otázku odpověděly	*3 942*	-	-	-	-
Počet škol, které na tuto otázku neodpověděly	*160*	-	-	-	-
Počet škol celkem (vč. těch, které na otázku neodpověděly)	*4 102*	-	-	-	-
Počet škol zřizovaných dle § 16 odst. 9 (v tomto šetření)	*273*	-	-	-	-
Počet škol zřizovaných dle § 16 odst. 9 (které na otázku odpověděly)	*203*	-	-	-	-
Počet škol, které na otázku odpověděly (bez 16/9)	*3 739*	-	-	-	-
Podíl škol dle 16/9 v rámci všech škol, které zvolily převážně offline	*63 %*	-	-	-	-

Jsou-li započítány všechny školy, které na otázku odpověděly, pak činí podíl škol, které zvolily distanční výuku převážně online způsobem, 96 % (3 797) a podíl těch, které zvolily výuku převážně offline způsobem, 4 % (145). **Ze škol, které zvolily možnost offline, tvoří 63 % školy, které jsou zřízené dle § 16 odst. 9** (tedy 91 ze 145 škol).

3a. Způsoby zadávání a sběru úkolů od žáků

Graf č. 7: Způsoby zadávání a sběru úkolů od žáků (podíl škol)

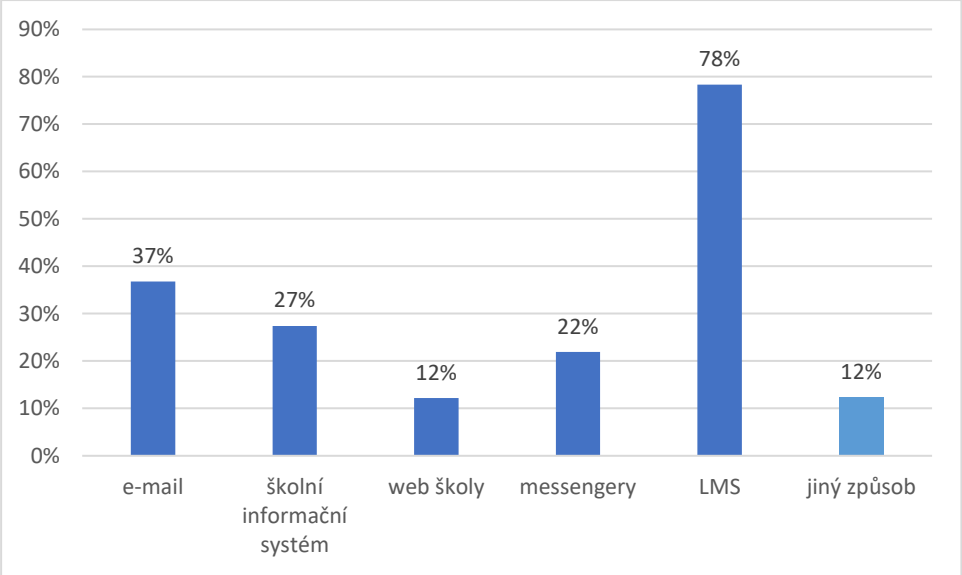

Školy, které zvolily online způsob distanční výuky, žákům zadávaly a sbíraly od nich úkoly nejčastěji pomocí **LMS** (tedy systému pro řízení výuky), a to **78 % škol**, následně skrze **e-mail** (37 % škol), **školní informační systém** (27 %), **messengery** (22 %), **web školy** (12 %) a **jiným způsobem** (12 % škol).

Tabulka č. 5: Způsoby zadávání a sběru úkolů od žáků

Pokud škola zvolila online způsob distanční výuky, převážně jakými způsoby zadává a sbírá úkoly od žáků?	Počet škol	Podíl škol
zadávání a sběr vypracovaných úloh **emailem**	1 451	37%
zadávání a sběr vypracovaných úloh prostřednictvím **školního informačního systému** (např. Bakaláři, Edookit)	1 081	27%
vyvěšování úloh, které se mají zpracovat, na **web školy**	480	12%
zadávání a sběr vypracovaných úloh přes tzv. **messengery** (WhatsApp, Facebook, Messenger apod.)	863	22%
zadávání a sběr vypracovaných úloh prostřednictvím systému pro řízení výuky (tzv. **LMS** – Learning Management System, řadí se mezi ně Microsoft Teams, Google Učebna, Moodle apod.)	3 088	78%
jiný způsob	489	12%
Celkem škol, které na otázku odpověděly	*3 942*	

Pozn.: *Bylo možné vybrat více možností.*

Jako **jiný způsob** školy uváděly např.:

- Škola v pyžamu, EduPage, Skype, Padlet, zsonline.cz, Quizizz, Discord, Jitsi Meet, gramar.in, matika.in, AlfBook, TřídníStránky.cz, Etesty.online, Umimeto.org, onlinecviceni.cz, WocaBee, Socrative, Liveworksheets.com
- fyzicky (recepce školy, box či knihobudka u vchodu), poštou (do schránek žáků/školy), individuálním osobním předáváním, telefonicky, sms

4. TYPY AKTIVIT A ÚLOH PŘI DISTANČNÍ VÝUCE:

Graf č. 8: Typy aktivit a úloh v distanční výuce

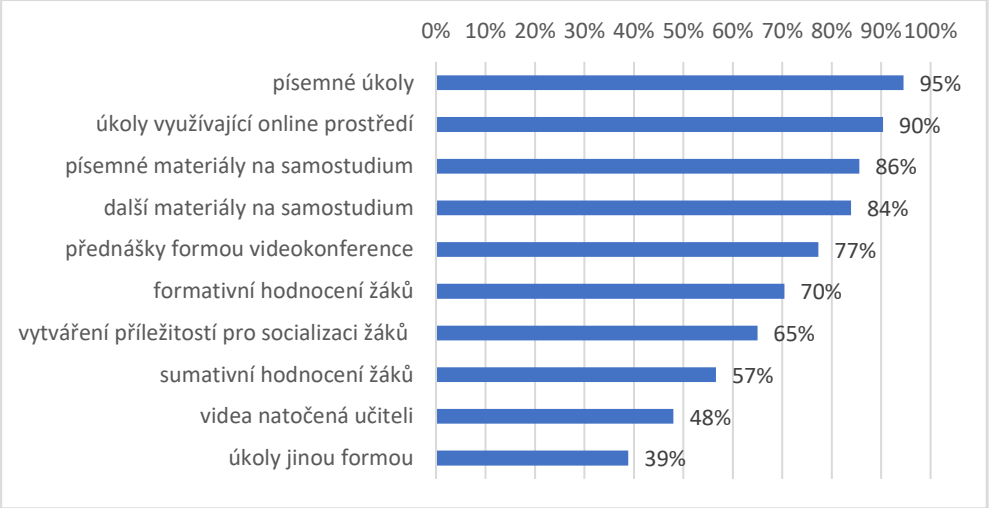

Pozn.: *Bylo možné zvolit více možností.*

Školy, které na otázku odpověděly, při distanční výuce nejčastěji volily **písemné úkoly** (95 % škol), dále **úkoly využívající online prostředí** (90 %), **písemné materiály na samostudium** (86 %), **další materiály na samostudium** (84 %), **přednášky formou videokonference** (77 %), **videa natočená učiteli školy** (48 %), **úkoly jinou formou** (39 %).

70 % škol uvedlo, že využívá **formativní hodnocení žáků**, zatímco **57 % škol uvedlo sumativní hodnocení**.

Vytváření **příležitostí pro socializaci žáků** (např. třídnické hodiny) uvedlo **65 % škol**.

Tabulka č. 6: Typy aktivit a úloh

Jaké typy z uvedených aktivit a úloh Vaše škola v distanční výuce ve školním roce 2020/2021 využívá?		
	Počet škol	**Podíl škol**
písemné úkoly (např. **pracovní listy**, eseje, diktáty, příklady z učebnice)	3 727	95 %
úkoly využívající **online** prostředí (např. **kvízy**, testy atd.)	3 563	90 %
písemné materiály na samostudium (např. strany **učebnice**)	3 373	86 %
další materiály na samostudium (např. videa, televizní **pořady**)	3 307	84 %
přednášky formou **videokonference**	3 048	77 %
formativní hodnocení žáků	2 777	70 %
vytváření **příležitostí pro socializaci žáků** (např. třídnické hodiny)	2 562	65 %
sumativní hodnocení žáků	2 231	57 %
videa natočená učiteli	1 893	48 %
úkoly **jinou formou** (např. videa natáčená dětmi, projekty apod.)	1 533	39 %
Celkem škol, které na otázku odpověděly	*3 942*	

5. NE/ÚČAST ŽÁKŮ NA DISTANČNÍ VÝUCE

Graf č. 9: Podíl žáků z hlediska ne/účasti na distanční výuce

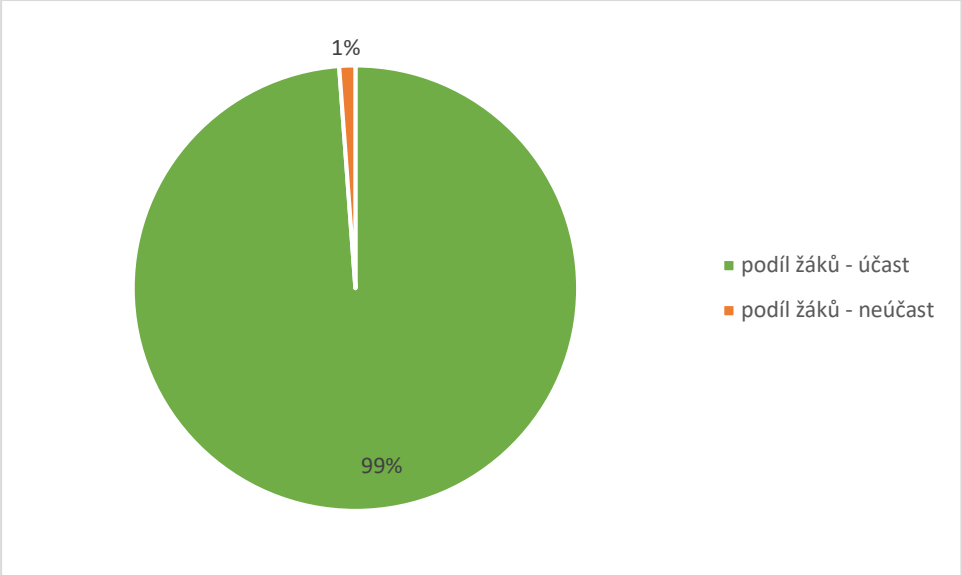

Dle odhadů škol, které na otázku odpověděly (tedy 96 % všech veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií), **se distanční výuky účastnilo 99 % žáků**[6]. Podíl žáků, kteří se distanční výuky **neúčastnili, byl přibližně 1 %,** tedy **11 292 žáků**, a to **cca 4,7 tis. na 1. stupni** a **cca 6,6 tis. na 2. stupni** (resp. nižších stupních víceletých gymnázií). Tato data nicméně neobsahují údaje o žácích těch 4 % škol, které na otázku neodpověděly, ani údaje za soukromé či církevní školy. Zároveň se dotazník týkal pouze žáků v základním vzdělávání, a nejsou zde tedy údaje za žáky středních či vyšších odborných škol či konzervatoří. Zjištění, že většině škol se daří zapojovat téměř všechny žáky, koresponduje se zjištěním Tematické zprávy ČŠI (str. 17).

Graf č. 10: Podíl škol, které uvedly, že se distanční výuky účastní 100 % žáků

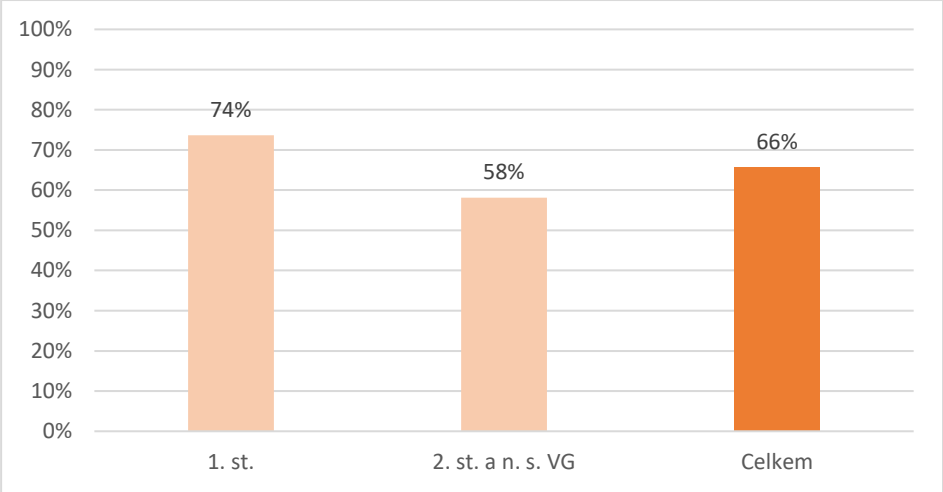

[6] Jde o podíl z celkového počtu žáků veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií, a to **ze škol, které na otázku odpověděly**. *Tento podíl nicméně zůstává stejný i při zohlednění škol, které na otázku neodpověděly (tedy všech 4102 škol, které se účastnily tohoto šetření) a také v rámci všech žáků, kteří se v ČR ve školním roce 2020/2021 účastnili základního vzdělávání (dle dat MŠMT).*

Celkem **66 % škol** (tedy 2,6 tis.) uvedlo, že se **distanční výuky účastní 100 % žáků**, zbývajících **34 % škol** (tedy 1,4 tis.) uvedlo, že se výuky **neúčastní 1 či více žáků**, přičemž **100% účast je častější na 1. stupni (74 % škol)** oproti 2. stupni ZŠ a nižším stupňům víceletých gymnázií (58 % škol).

Tabulka č. 7: Neúčast na distanční výuce: počty a podíly škol a žáků

Kolik žáků se podle Vašeho odhadu neúčastní v období uzavření škol ve školním roce 2020/2021 výuky distančním způsobem (online ani offline)?
***Popis:** Žáci se dle vašeho názoru vůbec nezapojují do vzdělávání distančním způsobem, je těžké s nimi navázat komunikaci a zadávat/sbírat úlohy či jinou zpětnou vazbu.*

	Počet žáků			Podíl žáků	Počet škol			Podíl škol	
	Počet žáků ve veřejných ZŠ a nižších stupních víceletých gymnázií (údaj za šk. rok 2020/2021) - ve všech školách, které se účastnily šetření	**Počet žáků ve veřejných ZŠ a nižších stupních víceletých gymnázií (údaj za šk. rok 2020/2021) - pouze za školy, které na otázku odpovědělý**	**Počet žáků, kteří se neúčastní**	**Podíl žáků, kteří se neúčastní distanční výuky (ze škol, které na otázku odpovědělý)**	***Počet škol, které na otázku odpovědělý*** *(za daný stupeň)*	**Počet škol,** které uvedly, že se **neúčastní 1 či více žáků**	**Počet škol,** které uvedly, že se **účastní 100 % žáků**	**Podíl škol,** které uvedly, že se **neúčastní 1 či více žáků**	**Podíl škol,** které uvedly, že se výuky **účastní 100 % žáků**
1. st. ZŠ	536 040	522 035	4 700	0,9 %	*3 709*	978	2 731	26 %	74 %
2. st. ZŠ a nižší ročníky víceletých gymnázií	431 440	419 445	6 592	1,6 %	*2 669*	1 117	1 552	42 %	58 %
Celkem	967 480	**941 480**	**11 292**	**1 %**	*3 942*	**1 350**	2 592	**34 %**	**66 %**

Graf č. 11: Neúčast žáků na distanční výuce dle různých kategorií škol[7]

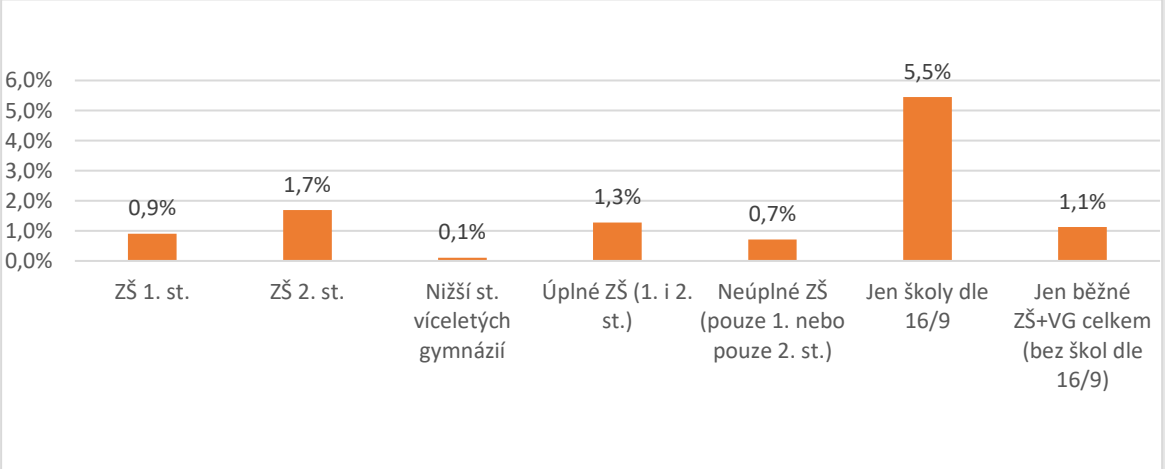

Nejvyšší podíl neúčasti žáků na distanční výuce byl **ve školách zřizovaných dle § 16, odst. 9 a činil 5,5 %** (tedy 807 žáků). Byl tedy **5x vyšší než na běžných ZŠ** (a nižších stupních víceletých gymnázií), kde podíl činil 1,1 % (tedy 10,5 tis. žáků).

[7] Kategorie škol zahrnují rozlišení škol podle stupně (1. a 2. stupeň škol a nižší stupně víceletých gymnázií), podle organizace ZŠ (plně organizované, resp. úplné ZŠ - s 1. i 2. st.; ZŠ pouze s 1. st. nebo pouze s 2. st, resp. neúplné ZŠ) a rozlišení škol na běžné a speciální (podle § 16 odst. 9 ŠZ).

Rozdíl lze vidět i mezi 1. a 2. st. ZŠ, kdy podíl na 1. st. byl 0,9 %, zatímco **na 2. st. byl téměř 2x vyšší** a činil 1,7 % (tedy 4,7 tis. žáků na 1. st. a 6,6 tis. žáků na 2. st. ZŠ).

Tento rozdíl je ještě patrnější mezi 2. st. ZŠ a nižšími stupni víceletých gymnázií, kdy **podíl neúčasti žáků na distanční výuce byl na 2. st. ZŠ téměř 17x vyšší než na nižších stupních víceletých gymnázií** (tedy 1,7 % a 6,6 tis. žáků na 2. st. ZŠ, zatímco pouze 0,1 % a 36 žáků na nižších stupních víceletých gymnázií).

Rozdíly lze spatřovat i mezi úplnými a neúplnými ZŠ,[8] kdy **na úplných ZŠ činil podíl neúčastnících se žáků 1,3 %, zatímco na neúplných ZŠ byl podíl neúčasti téměř 2x nižší a činil 0,7 %** (tedy 10,8 tis. žáků na úplných a 423 žáků na neúplných ZŠ). Dle Tematické zprávy ČŠI se podíl škol, kde se zvýšil počet žáků zapojených do distanční výuky oproti jaru 2020 výrazně zvýšil o 18 % neúplných ZŠ a na úplných o 43 %.

Tabulka č. 8: Neúčast žáků na distanční výuce dle různých kategorií škol

Neúčast žáků na distanční výuce dle různých kategorií škol	Počet žáků v dané kategorii celkem	Počet žáků v dané kategorii celkem (pouze ve školách, které odpověděly)	*Počet škol v dané kategorii celkem*	*Počet škol v dané kategorii (pouze školy, které odpověděly)*	Počet neúčastnících se žáků v dané kategorii	Podíl neúčastnících se žáků v dané kategorii	Podíl neúčastnících se žáků v dané kategorii (ze škol, které odpověděly)
ZŠ 1. st.	536 040	522 035	*3 860*	*3 709*	4 700	**0,9 %**	**0,9 %**
ZŠ 2. st.	397 409	386 682	*2 550*	*2 439*	6 558	**1,7 %**	**1,7 %**
Nižší st. víceletých gymnázií	34 031	32 763	244	235	36	**0,1 %**	**0,1 %**
Úplné ZŠ (1. i 2. st.)	872 529	849 234	*2 548*	*2 437*	10 835	**1,2 %**	**1,3 %**
Neúplné ZŠ (pouze 1. nebo pouze 2. st.)	60 920	59 483	*1 316*	*1 276*	423	**0,7 %**	**0,7 %**
Jen školy dle 16/9	19 662	14 801	*273*	*203*	807	**4,1 %**	**5,5 %**
Jen běžné ZŠ+VG celkem (bez škol dle 16/9)	947 818	926 679	*3 829*	*3 739*	10 485	**1,1 %**	**1,1 %**

Pozn.: *Neúplné školy, které mají žáky pouze na 2. st., jsou pouze 3.*

Graf č. 12: Podíl neúčasti žáků na distanční výuce dle velikosti běžných ZŠ

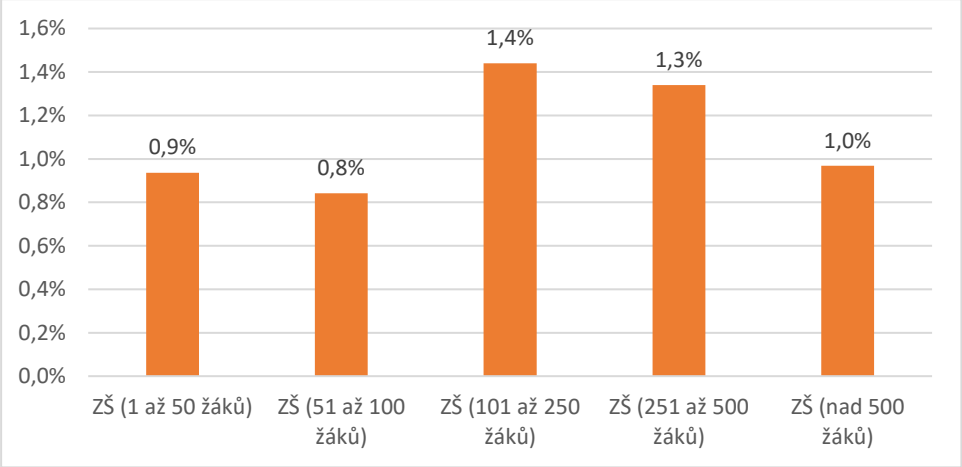

[8] Mezi úplné ZŠ jsou započítány ty ZŠ, které mají žáky na 1. i 2. st., zatímco mezi neúplné pouze ty ZŠ, které mají žáky buď jen na 1. st. nebo jen na 2. st. *Pojmem úplná ZŠ je myšlena plně organizovaná ZŠ (tedy taková, která zprostředkovává vzdělávání od 1. do 9. ročníku). Pojmem neúplná ZŠ je myšlena neplně organizovaná, tedy málotřídní ZŠ.*

Velikost ZŠ (měřená počtem žáků) **neměla velký vliv na neúčast žáků** na distanční výuce. Byla nicméně o něco nižší v nejmenších a největších školách. Mírně vyšší byla pak ve školách, které se pohybují ve velikosti od 100 do 500 žáků.

Tabulka č. 9: Neúčast žáků na distanční výuce dle velikosti běžných ZŠ

Neúčast žáků na distanční výuce dle velikosti ZŠ	Počet žáků v dané kategorii celkem (pouze ve školách, které odpověděly)	*Počet škol v dané kategorii (pouze školy, které odpověděly)*	Počet neúčastnících se žáků v dané kategorii	Podíl neúčastnících se žáků v dané kategorii (ze škol, které odpověděly)
ZŠ (1 až 50 žáků)	25 522	*865*	239	**0,9 %**
ZŠ (51 až 100 žáků)	29 600	*410*	249	**0,8 %**
ZŠ (101 až 250 žáků)	135 646	*780*	1 953	**1,4 %**
ZŠ (251 až 500 žáků)	324 042	*868*	4 340	**1,3 %**
ZŠ (nad 500 žáků)	379 106	*586*	3 670	**1,0 %**
Celkem	***893 916***	***3 509***	***10 451***	***1,2 %***

Pozn.: *Údaje jsou pouze za běžné ZŠ (bez škol* zřizovaných dle § 16 odst. 9), za 1. i 2. st. dohromady (bez nižších stupňů víceletých gymnázií) a pouze za školy, které na otázku odpověděly.

Kartogram č. 1: Podíl žáků, kteří se neúčastní distanční výuky – dle krajů (mapa)

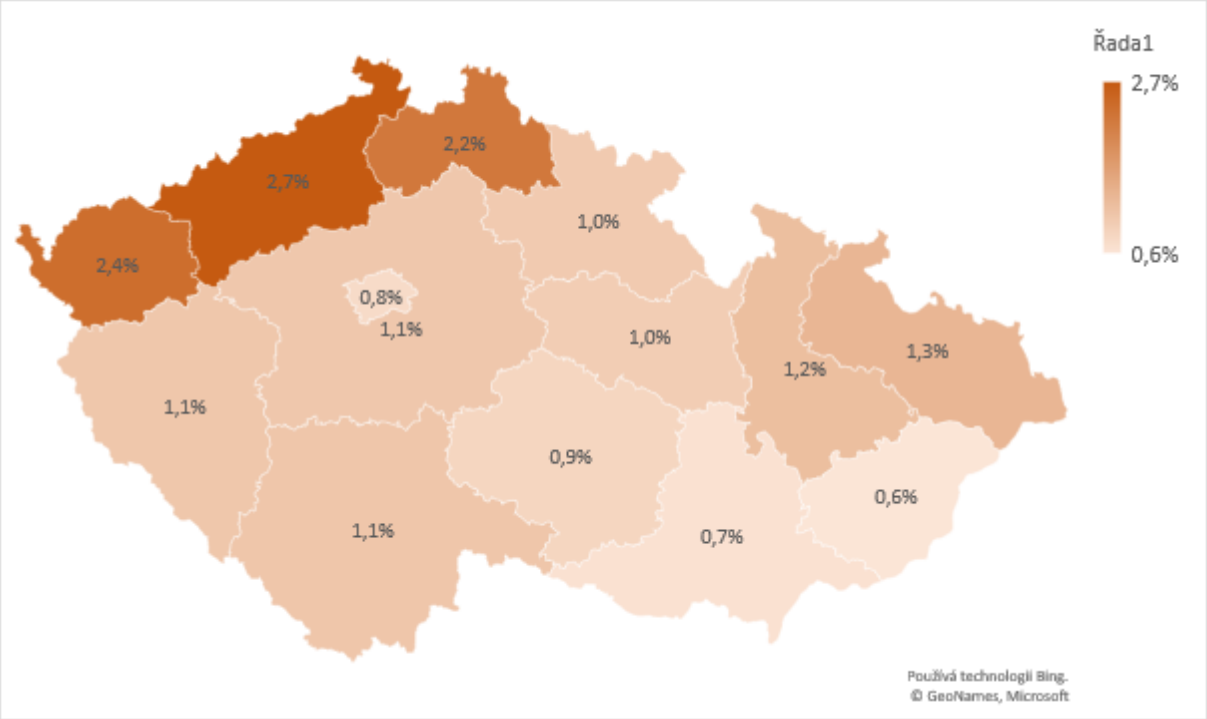

Podíl žáků, u nichž školy odhadovaly, že se distanční výuky **neúčastnili, byl nejvyšší v Ústeckém** (2,7 %, tedy 1 967 žáků veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií), **Karlovarském** (2,4 %, tedy 593 žáků) a **Libereckém kraji** (2,2 %, tedy 910 žáků).

Nejnižší podíl neúčastnících se žáků byl naopak ve Zlínském (0,6 %, tedy 321 žáků) a v **Jihomoravském kraji** (0,7 %, tedy 709 žáků) a v **Praze** (0,8 %, tedy 822 žáků). Nadprůměrná neúčast oproti celkové neúčasti v celé ČR byla v kraji Moravskoslezském, Libereckém, Karlovarském a Ústeckém. V kraji

s nejvyšší neúčastí žáků na distanční výuce byl podíl neúčastnících se žáků téměř 4x vyšší než v kraji s nejnižší neúčastí (tedy v Ústeckém oproti Zlínskému).

Graf č. 13: Podíl žáků, kteří se neúčastní distanční výuky - dle krajů (pořadí)

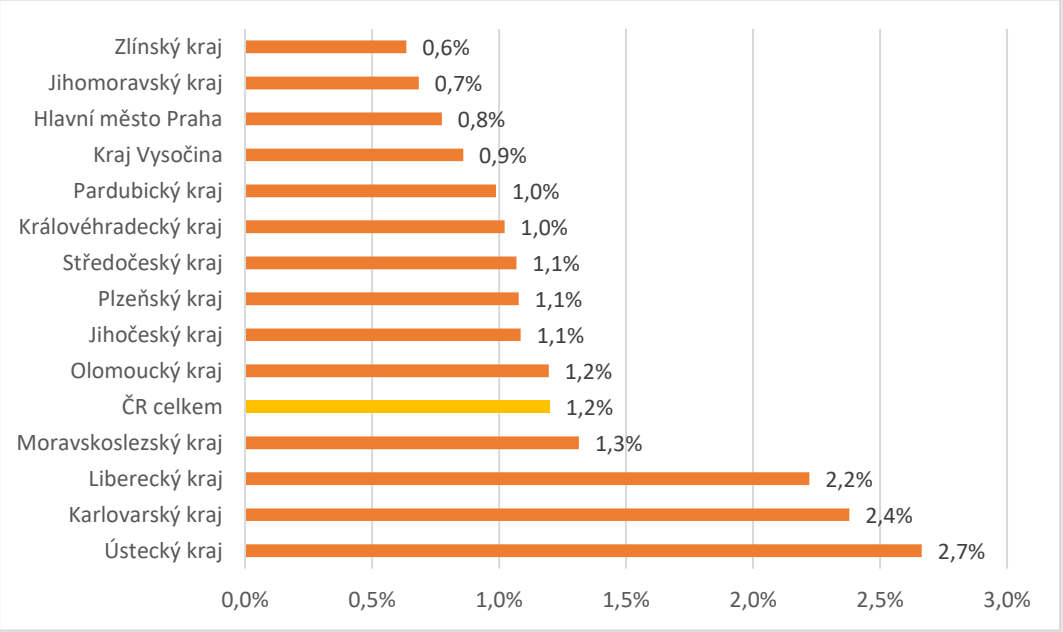

Tabulka č. 10: Podíl žáků, kteří se neúčastní distanční výuky – dle krajů

Kraj	Počet žáků ve školách, které na otázku odpověděly	Počet žáků, kteří se neúčastní distanční výuky	Podíl žáků, kteří se neúčastní distanční výuky
Hlavní město Praha	106 103	822	0,8 %
Jihočeský kraj	57 587	625	1,1 %
Jihomoravský kraj	103 577	709	0,7 %
Karlovarský kraj	24 926	593	2,4 %
Kraj Vysočina	45 413	390	0,9 %
Královéhradecký kraj	48 662	497	1,0 %
Liberecký kraj	40 968	910	2,2 %
Moravskoslezský kraj	103 750	1 364	1,3 %
Olomoucký kraj	54 967	657	1,2 %
Pardubický kraj	47 073	465	1,0 %
Plzeňský kraj	51 579	556	1,1 %
Středočeský kraj	132 474	1 416	1,1 %
Ústecký kraj	73 839	1 967	2,7 %
Zlínský kraj	50 562	321	0,6 %
Celkem	***941 480***	***11 292***	***1,2 %***

Kartogram č. 2: Podíl žáků, kteří se neúčastní distanční výuky – dle okresů (mapa)

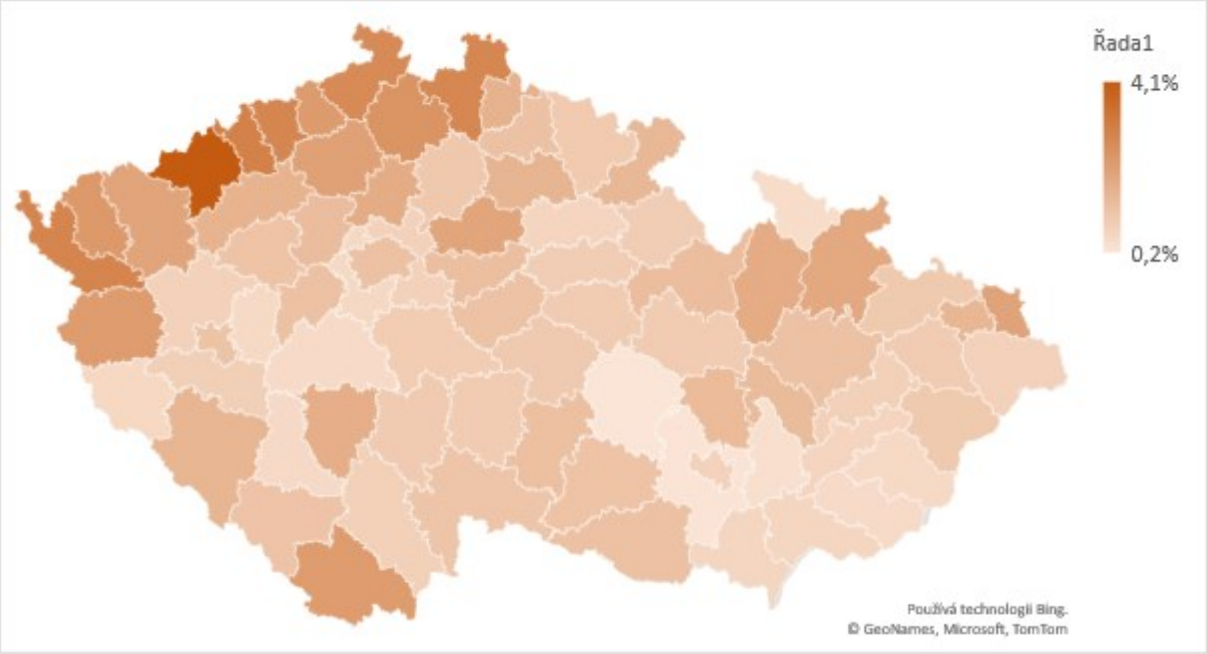

Nejvyšší podíl žáků, kteří se distanční výuky neúčastnili (z celkového počtu všech žáků veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií, které na otázku odpověděly), **byl v těchto 20 okresech: Chomutov** (4,1 %), **Most** (3 %), **Cheb** (2,9 %), **Teplice** (2,8 %), **Liberec** (2,8 %), Děčín (2,7 %), Teplice (2,8 %), Česká Lípa (2,5 %), Sokolov (2,3 %), Ústí nad Labem (2,2 %), Český Krumlov (2,2 %), Tachov (2,2 %), Litoměřice (2,1 %), Karviná (2 %), Karlovy Vary (2 %), Nymburk (2 %), Bruntál (1,8 %), Šumperk (1,8 %), Mělník (1,8 %), Písek (1,7 %).

Naopak nejnižší podíl byl v těchto 10 okresech: **Žďár nad Sázavou** (0,2 %), **Brno-venkov** (0,2 %), **Praha 9** (0,3 %), Vyškov (0,4 %), Jeseník (0,4 %), Příbram (0,5 %), Uherské Hradiště (0,5 %), Zlín, (0,5 %), Rokycany (0,5 %), Strakonice (0,5 %).

Pozn.: Byla provedena i kontrola toho, ve kterých krajích a okresech školy odpovídaly na nepovinnou část dotazníku. Nebyla zjištěna souvislost, že by na nepovinnou část dotazníku méně často odpovídaly školy právě v těch krajích a okresech, kde je účast žáků na distanční výuce nejnižší.

5a. Důvody neúčasti na distanční výuce

Graf č. 14: Důvody neúčasti na distanční výuce

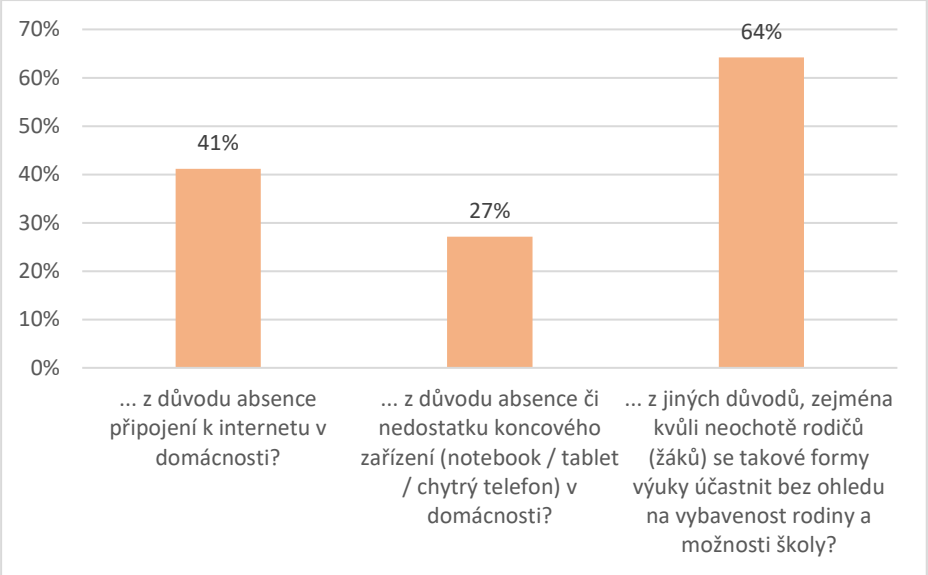

Pozn.: *Školy měly na výběr z více možností, protože důvody neúčasti stejného žáka mohly být způsobeny více faktory.*

Nejčastěji se žáci podle vyjádření ředitelů škol neúčastnili výuky z <u>jiných důvodů</u>, zejm. kvůli **<u>neochotě rodičů (žáků)</u>** se takové formy výuky účastnit bez ohledu na vybavenost rodiny či možnosti školy. Jde o **64 % žáků z celkového počtu žáků, kteří se distanční výuky neúčastnili** (tedy **cca 7,3 tis**. z 11,3 tis. žáků).

Druhou nejčastější příčinou byla **absence připojení k internetu** v domácnosti, a to u **41 %** z celkového počtu neúčastnících se žáků (**cca 4,7 tis.** žáků). **<u>Nejméně často byla pak absence způsobena nedostatkem koncového zařízení</u>** (notebooku, tabletu či chytrého telefonu) v domácnosti, a to u **27 %** těchto žáků (**cca 3,1 tis**. z nich).

<u>Poznámka</u>:

Školy mohly stejného žáka započítat např. jak mezi žáky, u nichž příčinou neúčasti byly problémy s připojením k internetu, tak např. nedostatek zařízení. Z dat tedy není možné zjistit, u kolika žáků je např. příčinou pouze problém s připojením k internetu, ale už ne další důvody.

Ze slovních odpovědí ředitelů škol je možné identifikovat např. tyto **často zmíněné potíže způsobující neúčast žáků na distanční výuce:**

- **s připojením a technikou** (zdůrazněn však i aspekt nízké ICT gramotnosti rodin, které veškeré zařízení měly, ale neuměly ho správně využívat),
- **distanční výuka není dle ředitelů škol dlouhodobě vhodná** pro žáky všech věkových kategorií, hlavně pro 1. a 2. ročník ZŠ (např. výuka psaní obtížná online) a dále pro žáky s odlišným mateřským jazykem,
- **prohlubující se nerovnosti ve vzdělávání** vzhledem k rodinnému zázemí (socioekonomické znevýhodnění, pracující rodiče na home office, synchronní péče o další, např. i mladší sourozence),
- **absence sociálního kontaktu a osobního sdílení** způsobující nízkou motivaci pro žáky i pedagogy – klesající účast žáků na online hodinách a s tím související obtížná kontrola ze strany pedagogů.

Tabulka č. 11: Důvody neúčasti na distanční výuce

	Počet žáků na 1. stupni	Počet žáků na 2. stupni nebo v nižších ročnících víceletých gymnázií	Počet žáků celkem (1. i 2. st + n. st. VG)	Podíl žáků na 1. stupni	Podíl žáků na 2. stupni nebo v nižších ročnících víceletých gymnázií	Podíl žáků celkem (1. i 2. st + n. st. VG)
Kolik žáků se podle Vašeho odhadu **neúčastní** v období uzavření škol ve školním roce 2020/2021 **výuky distančním způsobem** (online ani offline)?	4 700	6 592	11 292	*Podíl z celkového počtu žáků, kteří se neúčastní*		
... z důvodu **absence připojení k internetu** v domácnosti?	2 243	2 404	4 647	48 %	36 %	41 %
... z důvodu **absence či nedostatku koncového zařízení** (notebook/tablet/chytrý telefon) v domácnosti?	1 487	1 573	3 060	32 %	24 %	27 %
... **z jiných důvodů**, zejména kvůli **neochotě rodičů (žáků)** se takové formy výuky účastnit bez ohledu na vybavenost rodiny a možnosti školy?	2 761	4 491	7 252	59 %	68 %	64 %

Důvody neúčasti žáků dle kategorií škol

Graf č. 15: Důvody neúčasti žáků na distanční výuce dle různých kategorií škol (podíly z počtu neúčastnících se žáků)

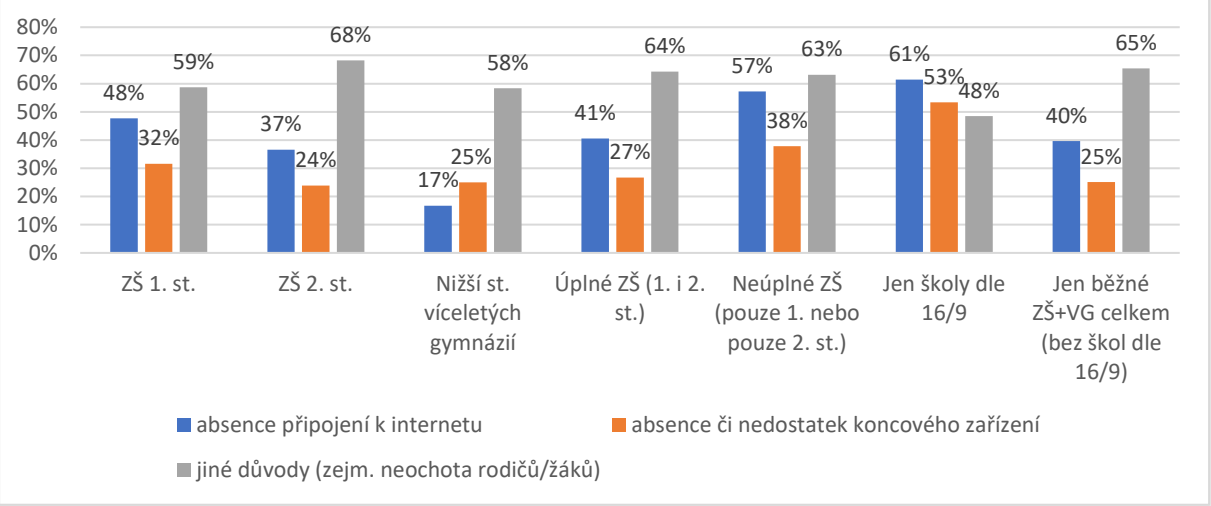

Pozn.: *Školy měly na výběr z více možností, protože důvody neúčasti stejného žáka mohly být způsobeny více faktory.*

U téměř všech těchto kategorií škol byly **nejčastějším důvodem absence žáků jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků)**. **Jinak tomu bylo pouze u škol zřízených dle §16 odst. 9,** kde častějším důvodem byla absence/nedostatek koncového zařízení a nejčastějším absence připojení k internetu. **Nejméně častým důvodem pak byla u téměř všech ostatních škol absence/nedostatek koncového zařízení** (to se lišilo pouze u škol zřízených dle §16 odst. 9 a u víceletých gymnázií).

Tabulka č. 12: Důvody neúčasti žáků na distanční výuce dle různých kategorií škol

					Počet žáků			Podíly z počtu žáků			Podíly z počtu absentujících žáků		
Neúčast žáků na distanční výuce dle různých kategorií škol	**Počet žáků v dané kategorii celkem (pouze ve školách, které odpověděly)**	***Počet škol v dané kategorii (pouze školy, které odpověděly)***	**Počet neúčastnících se žáků v dané kategorii**	**Podíl neúčastnících se žáků v dané kategorii (ze škol, které odpověděly)**	**absence připojení k internetu**	**absence či nedostatek koncového zařízení**	**jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků)**	**absence připojení k internetu**	**absence či nedostatek koncového zařízení**	**jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků)**	**absence připojení k internetu**	**absence či nedostatek koncového zařízení**	**jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků)**
ZŠ 1. st.	522 035	*3 709*	4 700	**0,9 %**	2 243	1 487	2 761	0,4 %	0,3 %	0,5 %	48 %	32 %	59 %
ZŠ 2. st.	386 682	*2 439*	6 558	**1,7 %**	2 398	1 564	4 472	0,6 %	0,4 %	1,2 %	37 %	24 %	68 %
Nižší st. víceletých gymnázií	32 763	235	36	**0,1 %**	6	9	21	0,0 %	0,0 %	0,1 %	17 %	25 %	58 %
Úplné ZŠ (1. i 2. st.)	849 234	*2 437*	10 835	**1,3 %**	4 399	2 891	6 966	0,5 %	0,3 %	0,8 %	41 %	27 %	64 %
Neúplné ZŠ (pouze 1. nebo pouze 2. st.)	59 483	*1 276*	423	**0,7 %**	242	160	267	0,4 %	0,3 %	0,4 %	57 %	38 %	63 %
Jen školy dle 16/9	14 801	*203*	807	**5,5 %**	496	431	391	3,4 %	2,9 %	2,6 %	61 %	53 %	48 %
Jen běžné ZŠ+VG celkem (bez škol dle 16/9)	926 679	*3 739*	10 485	**1,1 %**	4 151	2 629	6 861	0,4 %	0,3 %	0,7 %	40 %	25 %	65 %

Pozn.: *1. a 2. st. a nižší stupně víceletých gymnázií jsou za všechny žáky, kteří na daných školách navštěvují příslušný stupeň (neznamená to tedy nutně, že by šlo pouze o školy, které poskytují pouze ten či onen stupeň vzdělávání).*

Graf č. 16: Důvody neúčasti žáků na distanční výuce dle různých kategorií škol (podíly z počtu žáků)

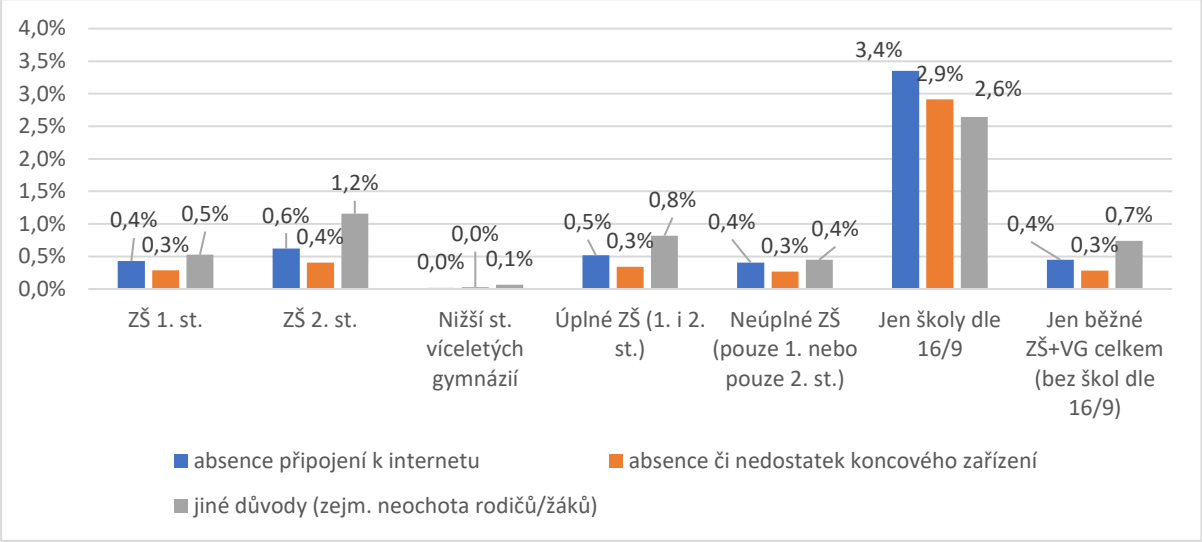

Pozn.: *Školy měly na výběr z více možností, protože důvody neúčasti stejného žáka mohly být způsobeny více faktory.*

Graf č. 17: Důvody neúčasti žáků na distanční výuce podle velikosti běžných ZŠ (podíly z počtu neúčastnících se žáků)

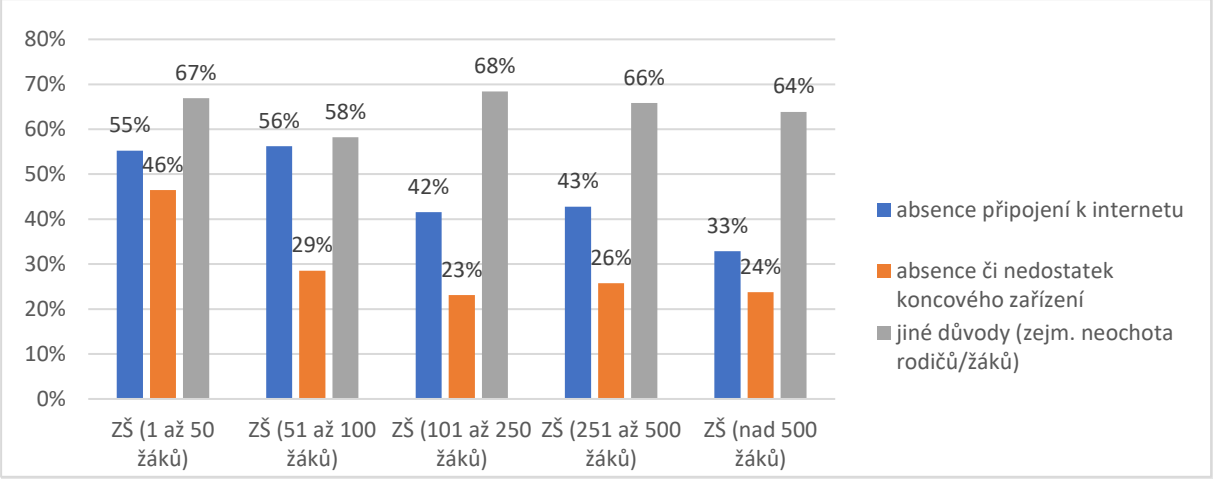

Pozn.: *Školy měly na výběr z více možností, protože důvody neúčasti stejného žáka mohly být způsobeny více faktory.*

Ze srovnání nejčastěji uvedených důvodů neúčasti žáků na distanční výuce vyplývá, že **velikost ZŠ nemá vliv na to, který důvod je nejčastější**. U všech velikostí ZŠ byly **nejčastějším důvodem jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků) a nejméně častým důvodem pak absence či nedostatek koncového zařízení**. Důvod **absence připojení k internetu pak klesá s velikostí školy** (tedy pravděpodobně i s velikostí obce). **Absence či nedostatek koncového zařízení je pak důvodem nejčastěji u škol do 50 žáků,** a to téměř 2x vyšší než u ostatních velikostí škol.

Tabulka č. 13: Neúčast žáků na distanční výuce dle velikosti běžných ZŠ

					Počet žáků			Podíly z celkového počtu žáků			Podíly z počtu absentujících žáků		
Neúčast žáků na distanční výuce dle velikosti ZŠ	**Počet žáků v dané kategorii celkem (pouze ve školách, které odpověděly)**	***Počet škol v dané kategorii (pouze školy, které odpověděly)***	**Počet neúčastnících se žáků v dané kategorii**	**Podíl neúčastnících se žáků v dané kategorii (ze škol, které odpověděly)**	**absence připojení k internetu**	**absence či nedostatek koncového zařízení**	**jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků)**	**absence připojení k internetu**	**absence či nedostatek koncového zařízení**	**jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků)**	**absence připojení k internetu**	**absence či nedostatek koncového zařízení**	**jiné důvody (zejm. neochota rodičů/žáků)**
ZŠ (1 až 50 žáků)	25 522	*865*	239	**0,9 %**	132	111	160	0,5 %	0,4 %	0,6 %	55 %	46 %	67 %
ZŠ (51 až 100 žáků)	29 600	*410*	249	**0,8 %**	140	71	145	0,5 %	0,2 %	0,5 %	56 %	29 %	58 %
ZŠ (101 až 250 žáků)	135 646	*780*	1 953	**1,4 %**	812	451	1 336	0,6 %	0,3 %	1,0 %	42 %	23 %	68 %
ZŠ (251 až 500 žáků)	324 042	*868*	4 340	**1,3 %**	1 855	1 116	2 857	0,6 %	0,3 %	0,9 %	43%	26 %	66 %
ZŠ (nad 500 žáků)	379 106	*586*	3 670	**1,0 %**	1 206	871	2 344	0,3 %	0,2 %	0,6 %	33 %	24 %	64 %
Celkem	***893 916***	***3 509***	***10 451***	***1,2 %***	***4 145***	***2 620***	***6 842***	***0,5 %***	***0,3 %***	***0,8 %***	***40 %***	***25 %***	***65 %***

Pozn.: *Jedná se o 1. a 2. stupeň ZŠ dohromady. Nejsou zde započítány nižší stupně víceletých gymnázií ani školy zřizované dle § 16 odst. 9.*

Důvody neúčasti žáků na distanční výuce – krajské srovnání

Na rozlišení důvodů neúčasti žáků na distanční výuce v krajském srovnání lze nahlížet dvěma způsoby. Prvním je podíl žáků, kteří se z daného důvodu neúčastní, **z celkového počtu neúčastnících se žáků v daném kraji**. Druhým je podíl žáků, kteří se z daného důvodu neúčastní, z **celkového počtu všech žáků v daném kraji** (resp. ze škol, které na danou otázku odpověděly, tedy ze všech veřejných ZŠ a nižších stupňů víceletých gymnázií v daném kraji).

Tabulka č. 14: Důvody neúčasti žáků na distanční výuce – krajské srovnání

	Počet žáků					Podíly z počtu žáků			Podíly z počtu absentujících žáků		
Kraj	**Celkem ve školách, které odpověděly**	**Celkem, kteří se neúčastní**	**Z důvodu absence připojení k internetu**	**Z důvodu absence či nedostatku zařízení**	**Z jiných důvodů (zejm. neochoty rodičů či žáků)**	**Z důvodu absence připojení k internetu**	**Z důvodu absence či nedostatku zařízení**	**Z jiných důvodů (zejm. neochoty rodičů či žáků)**	**Z důvodu absence připojení k internetu**	**Z důvodu absence či nedostatku zařízení**	**Z jiných důvodů (zejm. neochoty rodičů či žáků)**
Hlavní město Praha	106 103	822	262	110	526	0,2 %	0,1 %	0,5 %	32 %	13 %	64 %
Jihočeský kraj	57 587	625	222	162	473	0,4 %	0,3 %	0,8 %	36 %	26 %	76 %
Jihomoravský kraj	103 577	709	274	118	531	0,3 %	0,1 %	0,5 %	39 %	17 %	75 %
Karlovarský kraj	24 926	593	310	183	355	1,2 %	0,7 %	1,4 %	52 %	31 %	60 %
Kraj Vysočina	45 413	390	101	77	314	0,2 %	0,2 %	0,7 %	26 %	20 %	81 %
Královéhradecký kraj	48 662	497	175	82	358	0,4 %	0,2 %	0,7 %	35 %	16 %	72 %
Liberecký kraj	40 968	910	426	303	480	1,0 %	0,7 %	1,2 %	47 %	33 %	53 %
Moravskoslezský kraj	103 750	1 364	700	444	835	0,7 %	0,4 %	0,8 %	51 %	33 %	61 %
Olomoucký kraj	54 967	657	316	244	376	0,6 %	0,4 %	0,7 %	48 %	37 %	57 %
Pardubický kraj	47 073	465	176	161	310	0,4 %	0,3 %	0,7 %	38 %	35 %	67 %
Plzeňský kraj	51 579	556	188	144	333	0,4 %	0,3 %	0,6 %	34 %	26 %	60 %
Středočeský kraj	132 474	1 416	662	433	883	0,5 %	0,3 %	0,7 %	47 %	31 %	62 %
Ústecký kraj	73 839	1 967	768	550	1 217	1,0 %	0,7 %	1,6 %	39 %	28 %	62 %
Zlínský kraj	50 562	321	67	49	261	0,1 %	0,1 %	0,5 %	21 %	15 %	81 %
Celkem	**941 480**	**11 292**	**4 647**	**3 060**	**7 252**	**0,5 %**	**0,3 %**	**0,8 %**	**41 %**	**27 %**	**64 %**

Pozn.: *Školy měly na výběr z více možností, protože důvody neúčasti stejného žáka mohly být způsobeny více faktory. Součet proto nečiní 100 %.*

Kartogram č. 3: Neúčast žáků na distanční výuce z důvodu absence připojení k internetu (podíly z počtu neúčastnících se žáků) – dle krajů

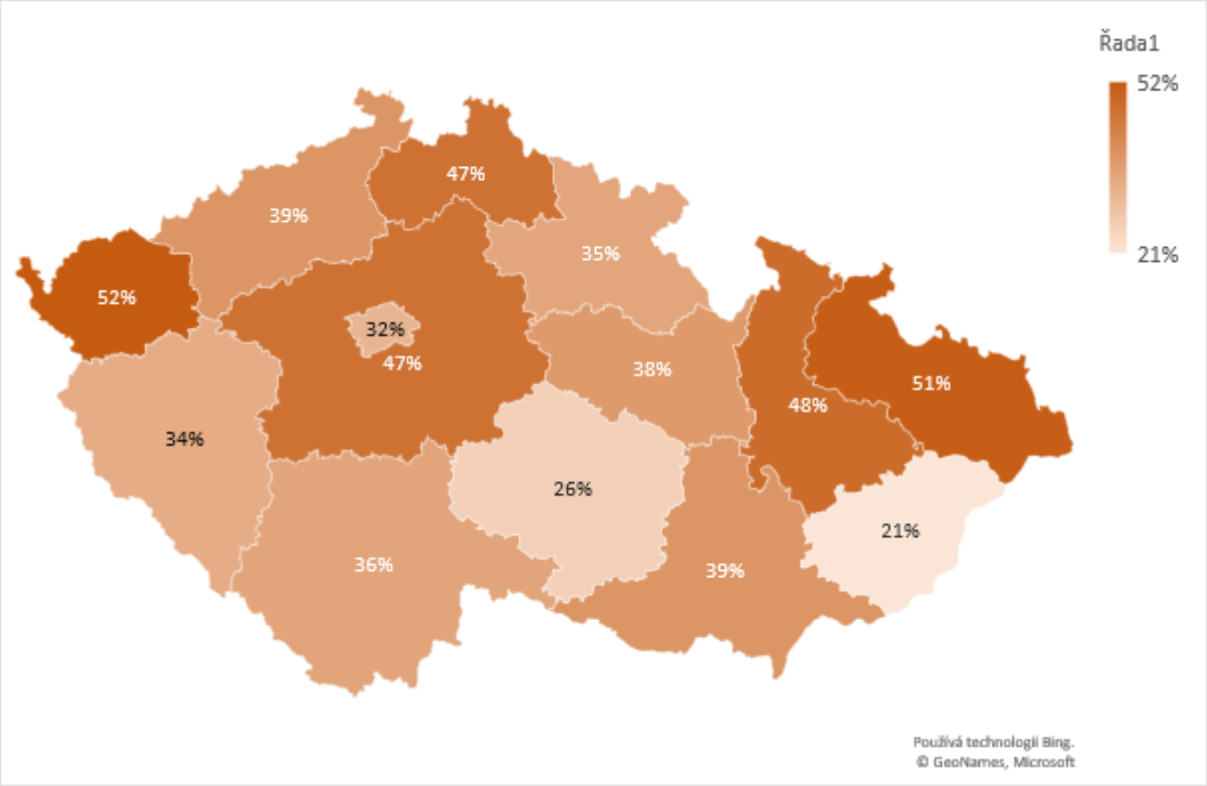

Absence připojení k internetu patřila mezi nejčastější důvody neúčasti žáků v **Karlovarském** a **Moravskoslezském kraji** (kdy podíl z počtu neúčastnících se žáků činil v těchto krajích 52 %, resp. 51 %). Naopak **nejméně často tomu bylo ve Zlínském kraji** (26 %) a **v kraji Vysočina** (26 %).

Kartogram č. 4: Neúčast žáků na distanční výuce z důvodu absence či nedostatku zařízení (podíly z počtu neúčastnících se žáků) – dle krajů

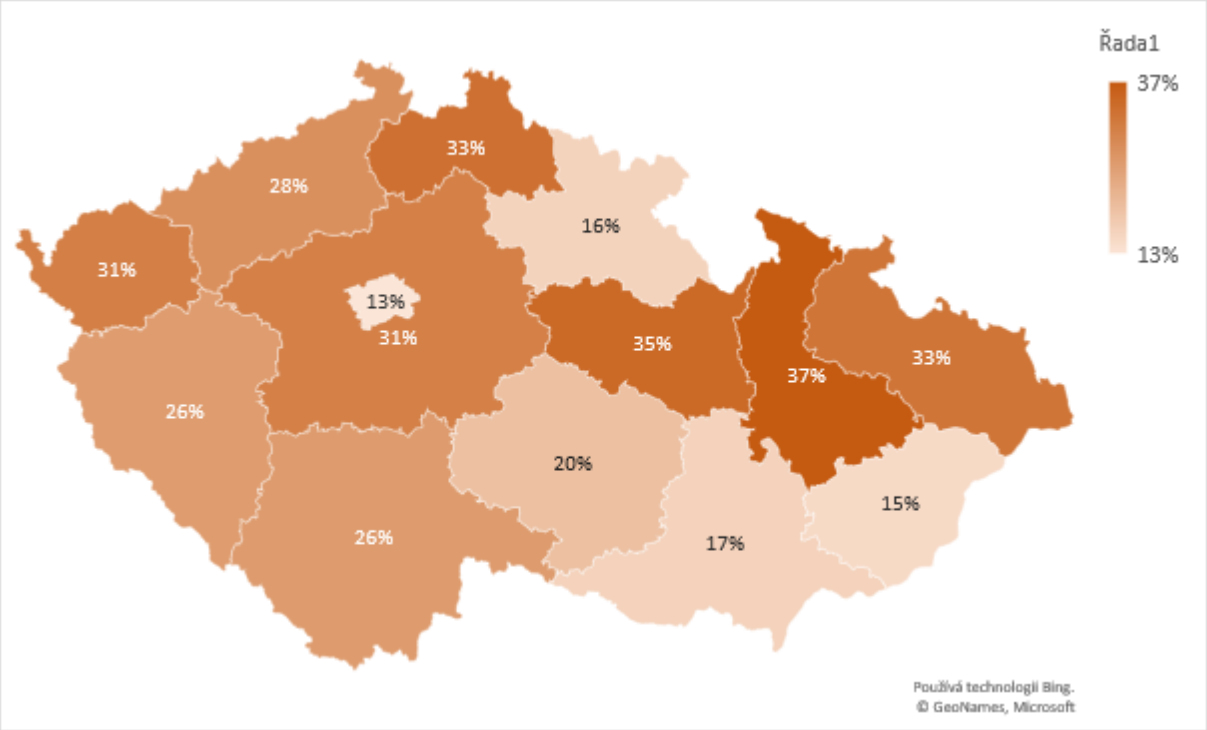

Absence či nedostatek koncového zařízení patřily mezi nejčastější důvody neúčasti žáků v **Olomouckém** a **Pardubickém kraji** (kdy podíl z počtu neúčastnících se žáků činil v těchto krajích 37 %, resp. 35 %). Naopak **nejméně často tomu bylo v Praze** (13 %), **ve Zlínském** (15 %) a **Královéhradeckém kraji** (16 %).

Kartogram č. 5: Neúčast žáků na distanční výuce z jiných důvodů, zejm. neochoty rodičů či žáků (podíly z počtu neúčastnících se žáků) —- dle krajů

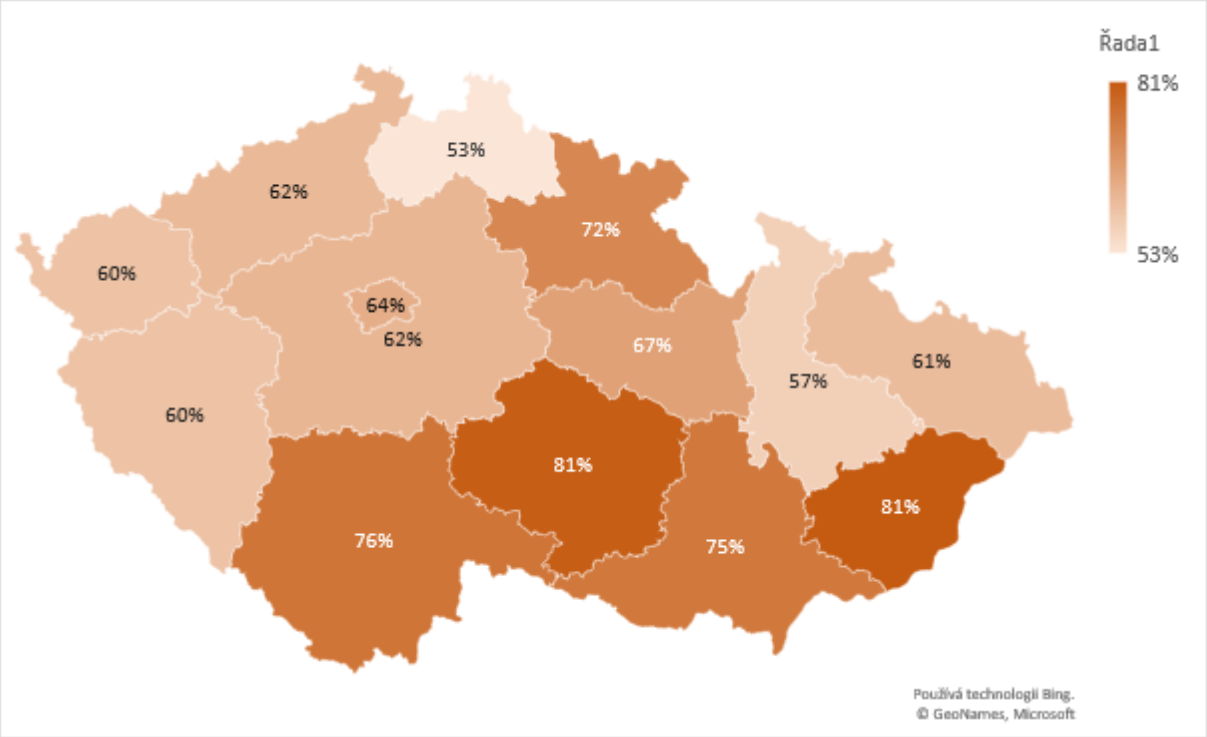

Jiné důvody (zejm. neochota rodičů či žáků se takové formy výuky účastnit) patřily mezi nejčastější důvody neúčasti žáků **ve Zlínském kraji a v kraji Vysočina** (kdy podíl z počtu neúčastnících se žáků činil v obou těchto krajích 81 %). Naopak **nejméně často tomu bylo v Libereckém** (53 %) a **Olomouckém kraji** (57 %).

Kartogram č. 6: Neúčast žáků na distanční výuce z důvodu absence připojení k internetu (podíly z celkového počtu žáků v kraji) - dle krajů

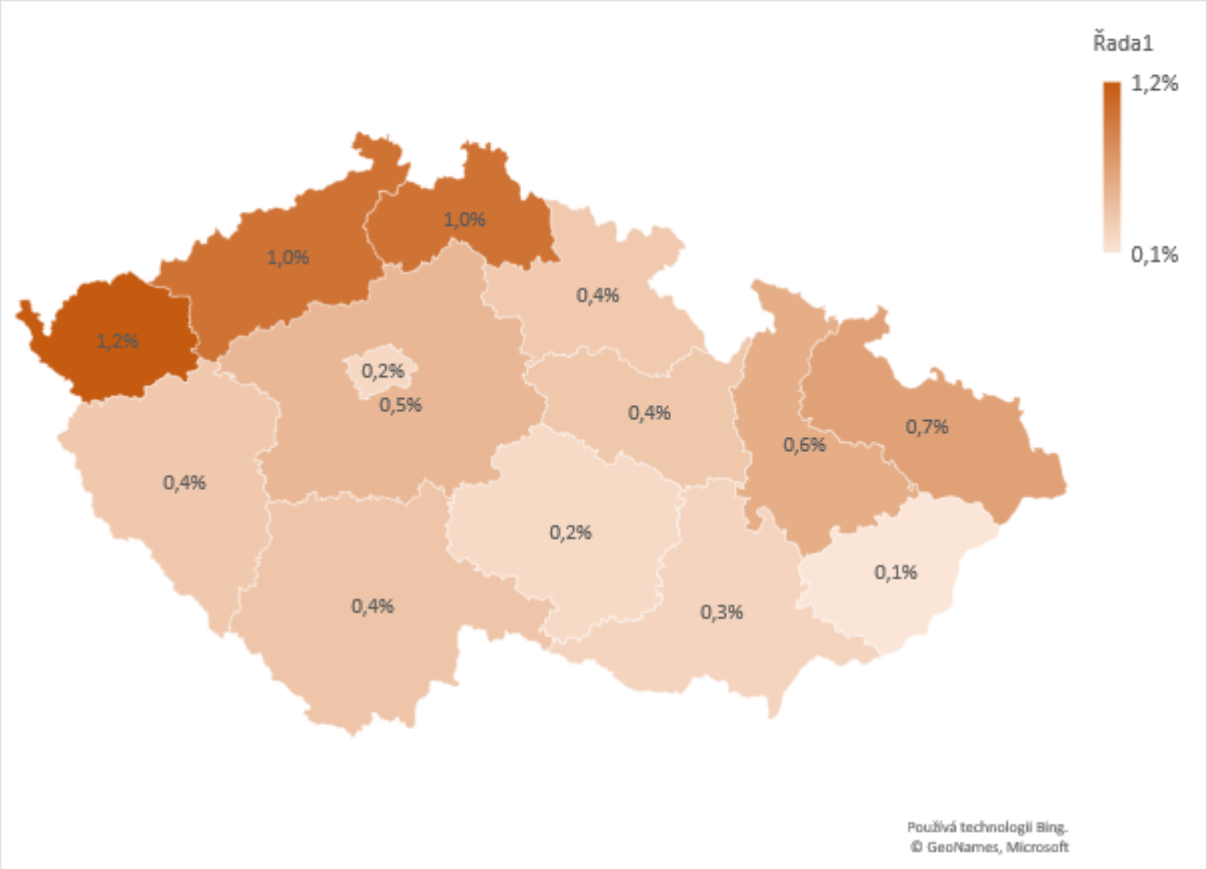

Absence připojení k internetu patřila mezi nejčastější důvody neúčasti žáků **v Karlovarském, Ústeckém a Libereckém kraji** (kdy podíl z celkového počtu všech žáků v daném kraji, ze škol, které na otázku odpověděly, činil v těchto krajích 1,2 %, resp. 1 %). Naopak **nejméně často tomu bylo ve Zlínském kraji** (0,1 %) a **v kraji Vysočina** (0,2 %).

Kartogram č. 7: Neúčast žáků na distanční výuce z důvodu absence či nedostatku zařízení (podíly z celkového počtu žáků v kraji) – dle krajů

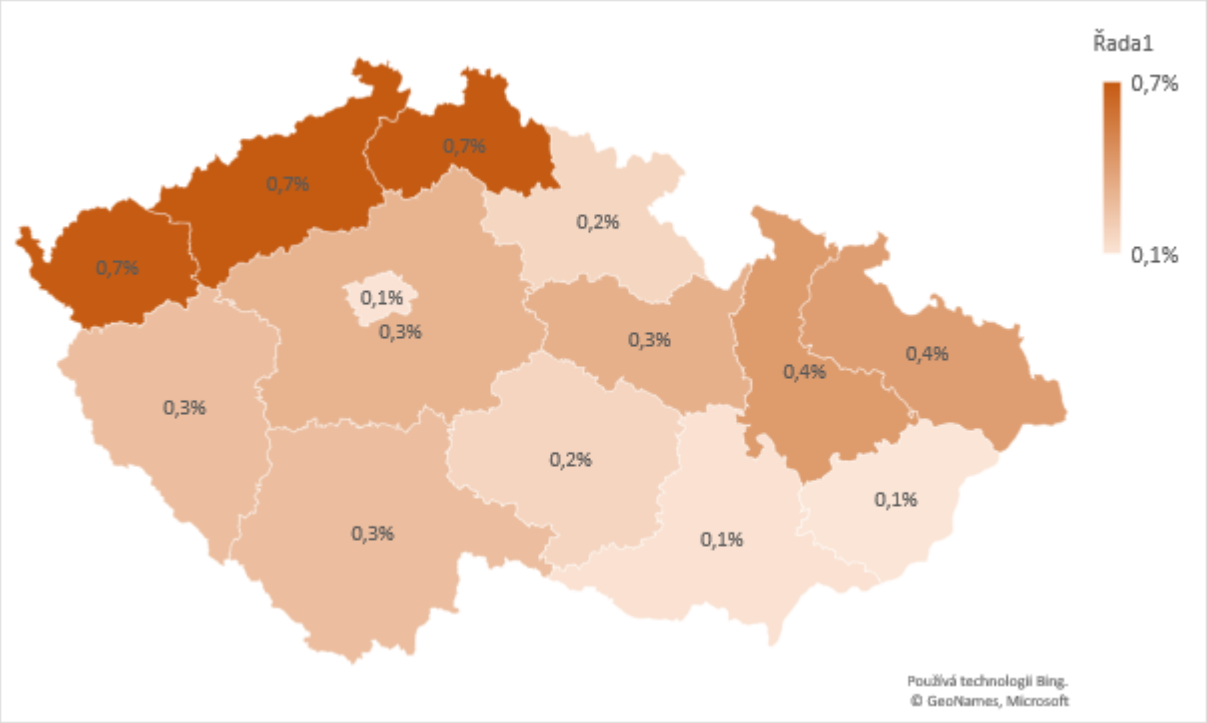

Absence či nedostatek koncového zařízení patřily mezi nejčastější důvody neúčasti žáků **v Ústeckém, Libereckém a Karlovarském kraji** (kdy podíl z celkového počtu všech žáků v daném kraji, ze škol, které na otázku odpověděly, činil v těchto krajích 0,7 %). Naopak **nejméně často tomu bylo ve Zlínském kraji, v Praze a v Jihomoravském kraji** (ve všech 0,1 %).

Kartogram č. 8: Neúčast žáků na distanční výuce z jiných důvodů, zejm. neochoty rodičů či žáků (podíly z celkového počtu žáků v kraji) – dle krajů

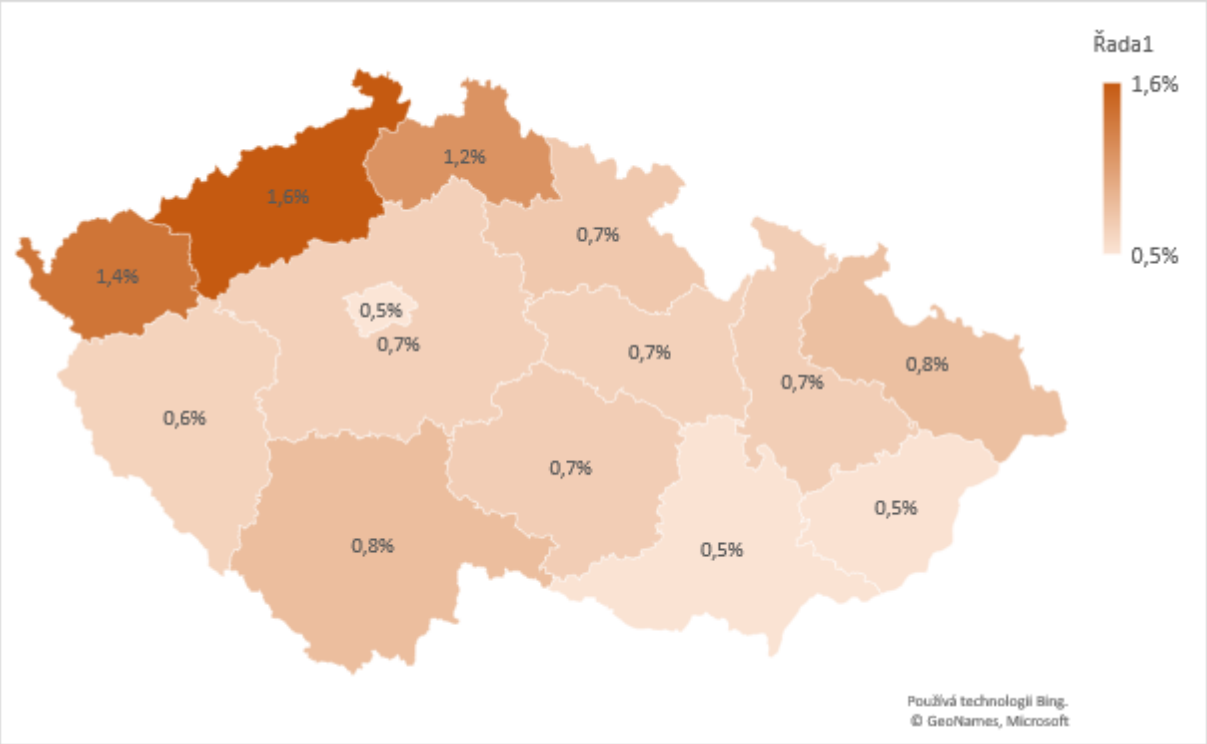

Jiné důvody (zejm. neochota rodičů či žáků se takové formy výuky účastnit) patřily mezi nejčastější důvody neúčasti žáků **v Ústeckém, Karlovarském a Libereckém kraji** (kdy podíl z celkového počtu všech žáků v daném kraji, ze škol, které na otázku odpověděly, činil v těchto krajích 1,6 %, 1,4 % a 1,2 %). Naopak **nejméně často tomu bylo v Praze, v Jihomoravském a ve Zlínském kraji** (ve všech 0,5 %).

6. ZAPOJENÍ TZV. OFFLINE ŽÁKŮ DO DISTANČNÍ VÝUKY

Graf č. 18: Podíl škol dle podílu zapojení tzv. offline žáků do distanční výuky

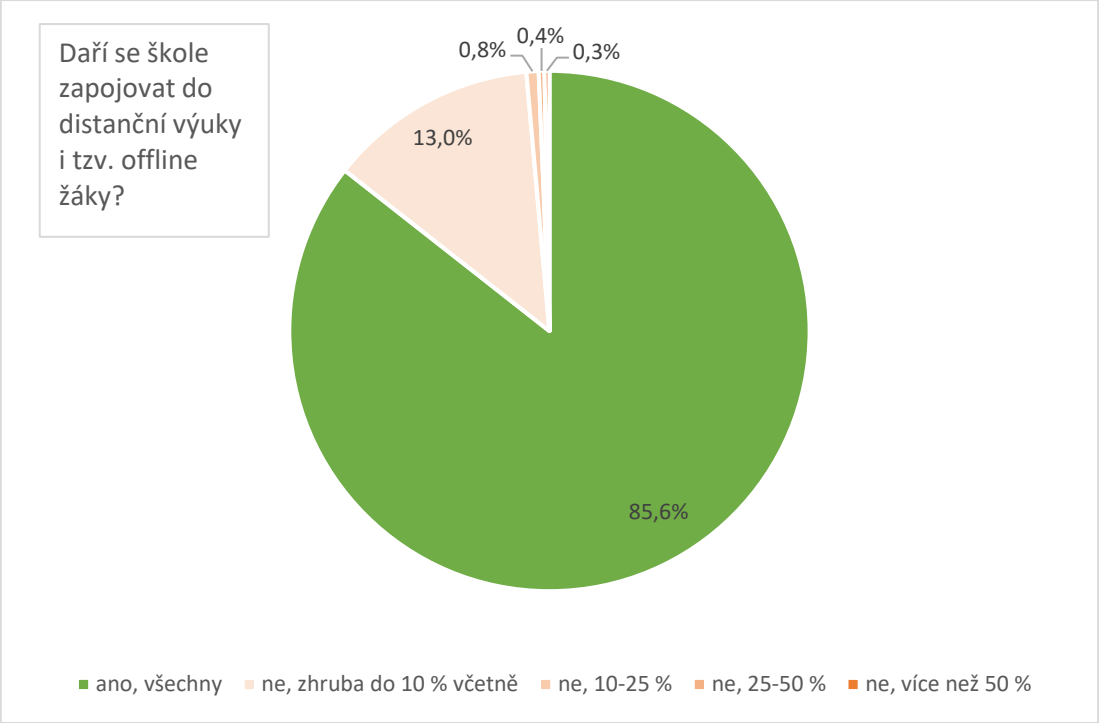

85,6 % škol (tedy 3 374) uvedlo, že se jim dařilo do distanční výuky **zapojovat všechny tzv. offline žáky**, tedy takové, kteří neměli přístup k digitálním zařízením jako počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon nebo neměli přístup k internetovému připojení. Zapojování tzv. offline žáků do distanční výuky bylo možné např. distribucí/kopírováním úkolů, umožněním odevzdávání úkolů do schránky školy atp. **13 % škol** (512) uvedlo, že podíl nezapojujících se žáků byl zhruba **do 10 %** včetně. **0,8 %** škol (30) uvedlo, že podíl těchto žáků byl **mezi 10-25 %**. **0,4 %** (14) škol uvedlo podíl **25-50 %** a **12 škol** (0,3 %) uvedlo, že **více než 50 % žáků** bez připojení nebo vybavení **se nezapojuje do výuky**.

Tabulka č. 15: Školy dle podílu zapojení tzv. offline žáků do distanční výuky

Daří se škole zapojovat do distanční výuky i tzv. offline žáky (tedy žáky, kteří nemají přístup k digitálním zařízením jako počítač, notebook, tablet nebo chytrý telefon nebo nemají přístup k internetovému připojení)? ***Popis: Tzv. offline žáky je možné zapojovat například distribucí/kopírováním úkolů, umožněním odevzdávání úkolů do schránky školy.***		
	počet škol	**podíl škol**
ano, **všechny** tzv. offline žáky se dařilo zapojovat do distanční výuky	3 374	**85,6 %**
ne, podíl žáků **nezapojujících** se do distanční výuky byl zhruba **do 10 %** včetně	512	**13,0 %**
ne, podíl žáků **nezapojujících** se do distanční výuky byl **více než 10 %, ale ne více než 25 %**	30	**0,8 %**
ne, podíl žáků **nezapojujících** se do distanční výuky byl **více než 25 %, ale ne více než 50 %**	14	**0,4 %**
ne, **více než 50 %** žáků bez připojení nebo vybavení se **nezapojuje** do výuky	12	**0,3 %**
celkem odpovědělo:	*3 942*	

Pozn.: *Započítány jsou zde i školy zřízené dle § 16 odst. 9. Při kontrole, zda se podíly neliší v případě pouze běžných škol (tedy bez škol dle § 16 odst. 9), bylo zjištěno, že zůstávají téměř totožné. Data pouze za školy, které nejsou zřízené dle § 16 odst. 9, jsou následující: Počty škol: 3222; 474; 22; 11; 10; podíly škol: 86,2 %; 12,7 %; 0,6 %; 0,3 %; 0,3 %.*

Zapojení tzv. offline žáků do distanční výuky (dle krajů)

Tabulka č. 16: Zapojení tzv. offline žáků do distanční výuky (dle krajů)

Zapojení offline žáků - dle krajů		Počty škol, které uvedly, že se ne/daří zapojovat daný podíl offline žáků					Podíly škol, které uvedly, že se ne/daří zapojovat daný podíl offline žáků					
Kraj	**Školy, které odpověděly**	**ano, všechny tzv. offline žáky**	**ne, podíl nezapojujících se zhruba do 10 % včetně**	**ne, podíl nezapojujících se 10-25 %**	**ne, podíl nezapojujících se 25-50 %**	**ne, podíl nezapojujících se více než 50 %**	**ano, všechny tzv. offline žáky**	**ne, podíl nezapojujících se zhruba do 10 % včetně**	**ne, podíl nezapojujících se 10-25 %**	**ne, podíl nezapojujících se 25-50 %**	**ne, podíl nezapojujících se více než 50 %**	***nedaří se zapojit všechny (tedy 1 a více žáků)***
Hlavní město Praha	**235**	203	32	0	0	0	86 %	14 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	*14 %*
Jihočeský kraj	**247**	209	36	2	0	0	85 %	15 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	*15 %*
Jihomoravský kraj	**463**	416	46	1	0	0	90 %	10 %	0,2 %	0,0%	0,0 %	*10 %*
Karlovarský kraj	**101**	77	23	0	1	0	76 %	23 %	0,0 %	1,0 %	0,0 %	*24 %*
Kraj Vysočina	**260**	234	24	1	0	1	90 %	9 %	0,4 %	0,0 %	0,4 %	*10 %*
Královéhradecký kraj	**252**	214	33	4	0	1	85 %	13 %	1,6 %	0,0 %	0,4 %	*15 %*
Liberecký kraj	**195**	147	43	1	1	3	75 %	22 %	0,5 %	0,5 %	1,5 %	*25 %*
Moravskoslezský kraj	**421**	350	65	3	2	1	83 %	15 %	0,7 %	0,5 %	0,2 %	*17 %*
Olomoucký kraj	**280**	246	30	2	2	0	88 %	11 %	0,7 %	0,7 %	0,0 %	*12 %*
Pardubický kraj	**245**	220	23	2	0	0	90 %	9 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	*10 %*
Plzeňský kraj	**210**	179	25	4	2	0	85 %	12 %	1,9 %	1,0 %	0,0 %	*15 %*
Středočeský kraj	**518**	449	56	5	5	3	87 %	11 %	1,0 %	1,0 %	0,6 %	*13 %*
Ústecký kraj	**264**	190	67	5	0	2	72 %	25 %	1,9 %	0,0 %	0,8 %	*28 %*
Zlínský kraj	**251**	240	9	0	1	1	96 %	4 %	0,0 %	0,4 %	0,4 %	*4 %*
Celkem	***3 942***	***3 374***	***512***	***30***	***14***	***12***	***86 %***	***13 %***	***0,8 %***	***0,4 %***	***0,3 %***	***14 %***

Pozn.: *Školy měly uvádět jednu z možností v daném intervalu. Poslední sloupec tabulky byl vypočítán jako opačná hodnota podílu z možnosti „ano, všechny tzv. offline žáky“.*

Kartogram č. 9 Podíl škol, kde se daří zapojit všechny tzv. offline žáky

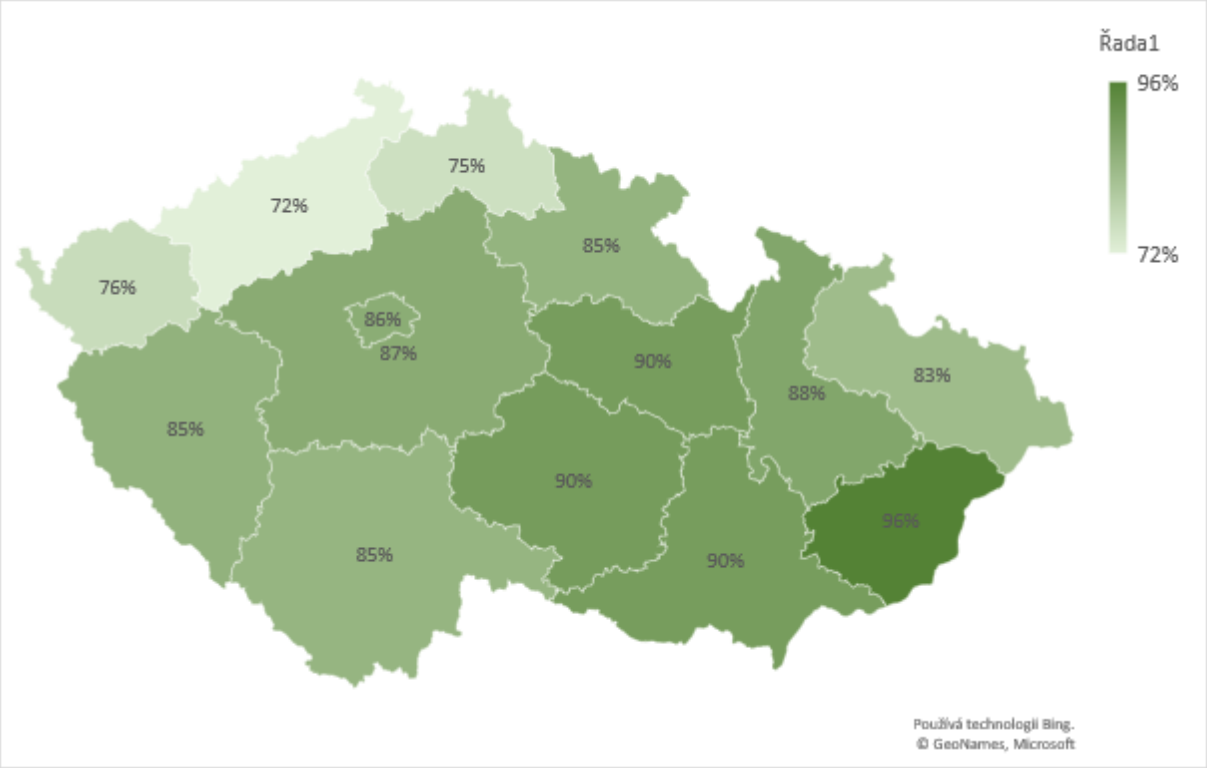

Nejvyšší podíl škol, kterým se dařilo zapojit všechny tzv. offline žáky, byl ve Zlínském kraji (96 % škol), na **Vysočině, Jihomoravském a Pardubickém kraji** (ve všech 90 %).

Naopak **nejnižší podíl škol, kterým se dařilo zapojit všechny tzv. offline žáky, byl v kraji Ústeckém** (72 %), **Libereckém** (75 %), **Karlovarském** (76 %) a **Moravskoslezském** (83 %).

Kartogram č. 10: Podíl škol, kde se nedaří zapojit všechny tzv. offline žáky (dle okresů)

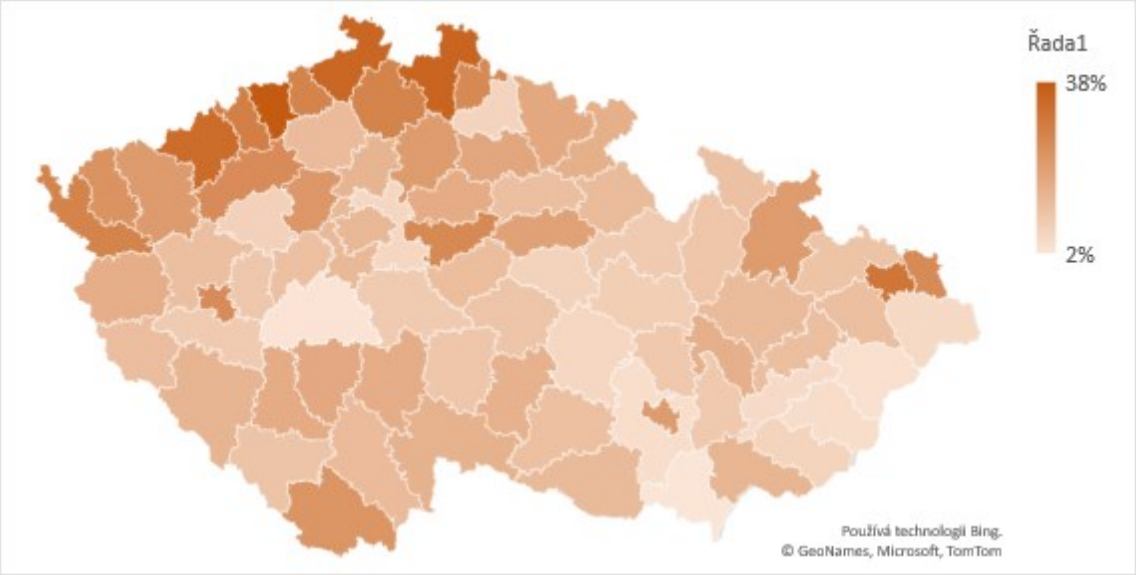

Nejvyšší podíl škol, které uvedly jinou možnost, než byla možnost, že se daří zapojovat všechny tzv. offline žáky, a kde byl tedy **nejvyšší podíl škol, kterým se nedařilo zapojit všechny tzv. offline žáky, byl v okresech Teplice** (38 %), **Liberec** (35 %), **Děčín** (35 %), Chomutov (33 %), Ostrava-město (31 %), Most (29 %), Cheb (27 %), Česká Lípa (27 %), Ústí nad Labem (27 %), Jablonec nad Nisou (26 %).

Naopak nejnižší byl v okresech Břeclav (2 %), **Příbram** (2 %), **Vsetín** (3 %), Brno-venkov (4 %) a Zlín (4 %).

7. VYUŽÍVÁNÍ NAKOUPENÝCH ZAŘÍZENÍ – UČITELÉ/ŽÁCI

Graf č. 19: Využívání nakoupených zařízení – učitelé/žáci

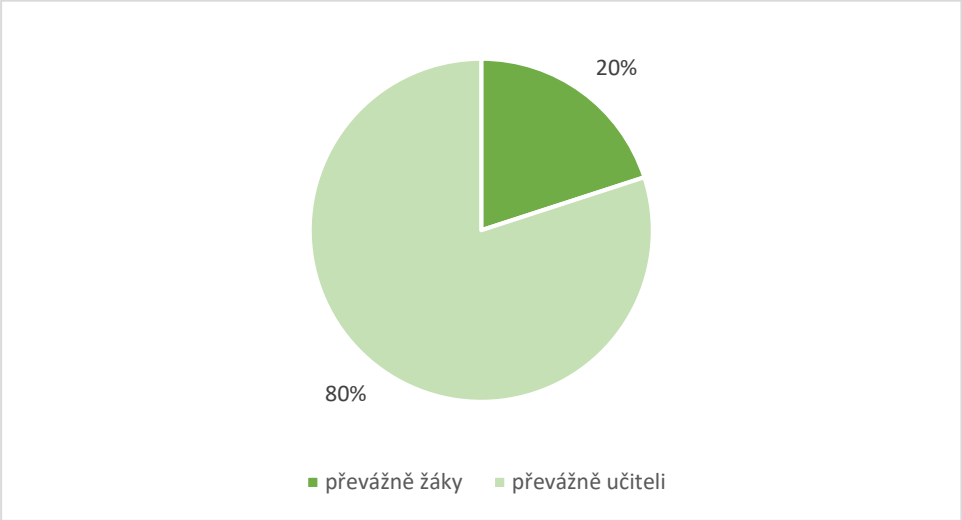

Digitální zařízení nakoupená z mimořádných prostředků MŠMT na ICT byla **z 80 % používána převážně učiteli**, zatímco **z 20 % převážně žáky**. ČŠI ve své Tematické zprávě z března 2021 (na str. 16) konstatuje, že **zejména díky rozsáhlým finančním intervencím, které umožnily dovybavit školy digitální technikou a tuto techniku v případě potřeby zapůjčovat, je míra vlivu problémů s digitální technikou mnohem menší, než tomu bylo na jaře 2020**. Dále na str. 27 konstatuje, že **v průběhu uplynulého roku došlo také k výraznému zvýšení digitálních kompetencí učitelů**. Právě zvládnutí využívání digitálních technologií při distančním vzdělávání je oblastí, kde bylo **dosaženo výrazně pozitivního pokroku**.

*Pozn.: Jedná se o **průměrné podíly v rámci všech škol, které na otázku odpověděly.** Školy měly podíly uvádět tak, aby celkový součet činil 100 %. Pokud nebylo možné jednoznačně stanovit, kým je zařízení převážně využíváno, měly jej započítat mezi zařízení využívaná primárně učiteli.*

Tabulka č. 17: Využívání nakoupených zařízení – učitelé/žáci

Kým jsou nakoupená koncová digitální zařízení **(notebooky, tablety, chytré telefony) v období uzavření škol ve školním roce 2020/2021** využívána**? Uveďte** podíly**, kým jsou nakoupená koncová zařízení využívána.**	
% zařízení je využíváno převážně žáky	20 %
% zařízení je využíváno převážně učiteli	80 %
Počet škol, které na otázku odpověděly:	3 942

8. ZAPŮJČENÍ ŠKOLNÍCH ZAŘÍZENÍ ŽÁKŮM

Graf č. 20: Podíl škol, které ne/zapůjčily digitální zařízení žákům

Ze škol, které na otázku odpověděly (3 942), jich **85 %** (3 362) uvedlo, že **žákům zapůjčily alespoň 1 digitální zařízení.** Naopak **15 % škol** (580) uvedlo, že žákům **nezapůjčily žádné zařízení**. Celkem tedy **školy žákům zapůjčily 40 580 zařízení,** <u>včetně těch, kterými škola disponovala již dříve</u>**.**

Některé školy zároveň v dotazníku uváděly, že **svým žákům možnost zapůjčení zařízení nabídly, nicméně o ně nebyl ze strany žáků (či rodičů) zájem**, např. proto, že zařízení již všichni měli.

Tabulka č. 18: Zapůjčení školních zařízení žákům

Jaký počet koncových digitálních zařízení (např. notebook, tablet, chytrý telefon, a to včetně zařízení, kterými škola disponovala již dříve) zapůjčila škola žákům?		
Celkem ks zařízení byl/o žákům zapůjčen/o školou		**40 580**
	Počet škol	**Podíl škol**
Počet škol, které na otázku odpověděly	3 942	-
Počet škol, které zapůjčily 1 a více zařízení	3 362	85 %
Počet škol, které uvedly, že nezapůjčily žádné zařízení	580	15 %

Pozn.: *Jedná se o hodnoty v rámci všech škol, které na otázku odpověděly.*
Každé zapůjčené zařízení měla škola započítat pouze jednou.

Zapůjčení školních zařízení žákům – dle krajů

Kartogram č. 11: Podíl škol, které zapůjčily žákům alespoň jedno zařízení

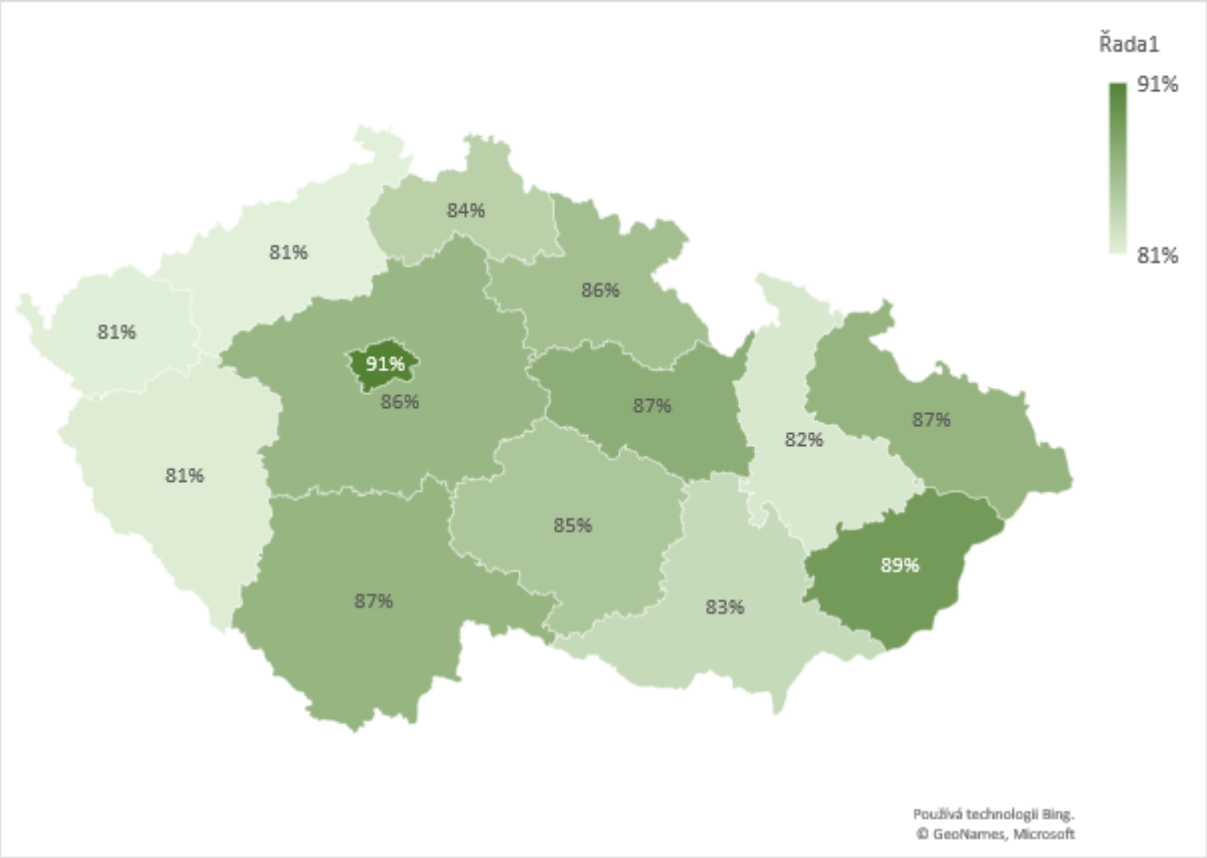

Nejvyšší podíl škol, které zapůjčily žákům alespoň jedno zařízení, byl v Praze (91 % škol) **a ve Zlínském kraji** (89 %). **Naopak nejnižší podíl byl v kraji Ústeckém, Karlovarském a Plzeňském** (ve všech 81 %).

Tabulka č. 19: Školy dle toho, zda zapůjčily zařízení žákům

Kraj	Počet škol, které na otázku odpověděly	Počet škol, které zapůjčily alespoň 1 zařízení	Podíl škol, které zapůjčily alespoň 1 zařízení	Podíl škol, které nezapůjčily ani jedno zařízení
Hlavní město Praha	235	215	91 %	9 %
Jihočeský kraj	247	214	87 %	13 %
Jihomoravský kraj	463	385	83 %	17 %
Karlovarský kraj	101	82	81 %	19 %
Kraj Vysočina	260	221	85 %	15 %
Královéhradecký kraj	252	216	86 %	14 %
Liberecký kraj	195	164	84 %	16 %
Moravskoslezský kraj	421	365	87 %	13 %
Olomoucký kraj	280	229	82 %	18 %
Pardubický kraj	245	214	87 %	13 %
Plzeňský kraj	210	171	81 %	19 %
Středočeský kraj	518	448	86 %	14 %
Ústecký kraj	264	214	81 %	19 %
Zlínský kraj	251	224	89 %	11 %
Celkem	***3 942***	***3 362***	***85 %***	***15 %***

9. STAV TECHNICKÉ VYBAVENOSTI ŠKOL PO VYUŽITÍ MIMOŘÁDNÝCH PROSTŘEDKŮ NA ICT

Graf č. 21: Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT

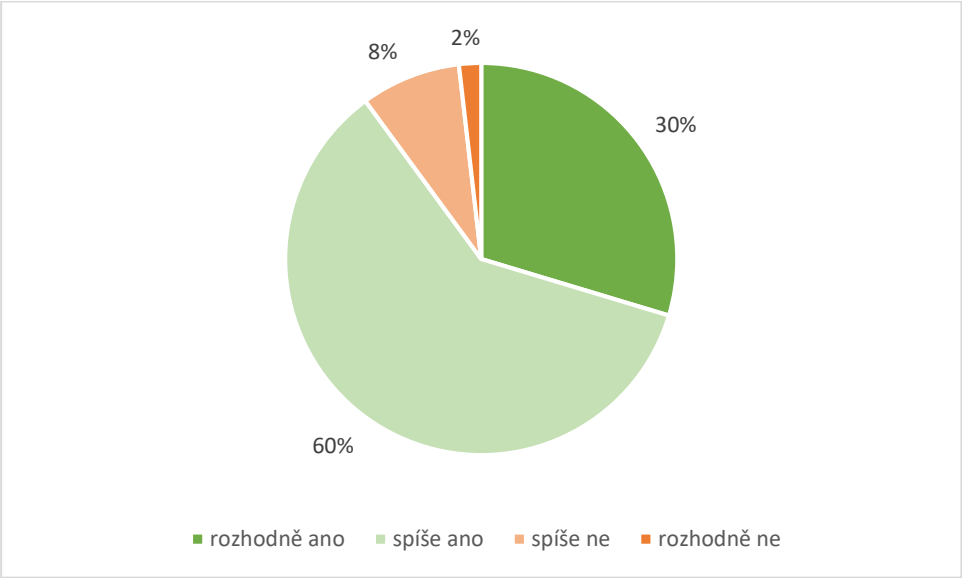

Celkem 30 % škol (1 169) odpovědělo **„rozhodně ano“** na otázku, zda **považuje po využití mimořádných prostředků na ICT od MŠMT svou školu za technicky dostatečně vybavenou pro zajištění on-line distanční výuky**. Odpověď „spíše ano“ pak uvedlo **60 % škol** (2 376). Naopak **8 % škol** (325) uvedlo, že **„spíše ne“** a **2 % škol** (72) uvedlo, že **„rozhodně ne“.** Zjištění, že téměř všechny školy již nyní disponují digitální technikou v dostatečném počtu, je opět v souladu se šetřením ČŠI (viz str. 26).

Tabulka č. 20: Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT

Považujete Vaši školu po využití mimořádných prostředků na ICT od MŠMT za technicky dostatečně vybavenou **pro zajištění on-line distanční výuky?**		
rozhodně ano	**1 169**	**30%**
spíše ano	**2 376**	**60%**
spíše ne	325	8%
rozhodně ne	72	2%
celkem odpovědělo škol	*3 942*	

Reakce ředitelů škol:

„Za sebe a naši školu bych chtěla za speciální finanční prostředky na ICT velmi poděkovat. Díky nim jsme zajistili hladší a zajímavější průběh vzdělávání žákům na distanční výuce.“

„Velmi jsme uvítali finanční dotaci pro IT pro školy. V tuto chvíli jsme absolutně plně zajištěni a naši kolegové jsou velmi spokojeni, že mohou bez problému pracovat z domova i ze školy. IT gramotnost nás všech velmi stoupla. Děkujeme.“

„Prostředky MŠMT na ICT vybavení zásadně pomohly a nastartovaly online distanční výuku, bez nich by situace byla velmi neutěšená.“

Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT – dle krajů

*Kartogram č. 12: Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT – dle krajů (dostatečná vybavenost: **rozhodně ano + spíše ano**)*

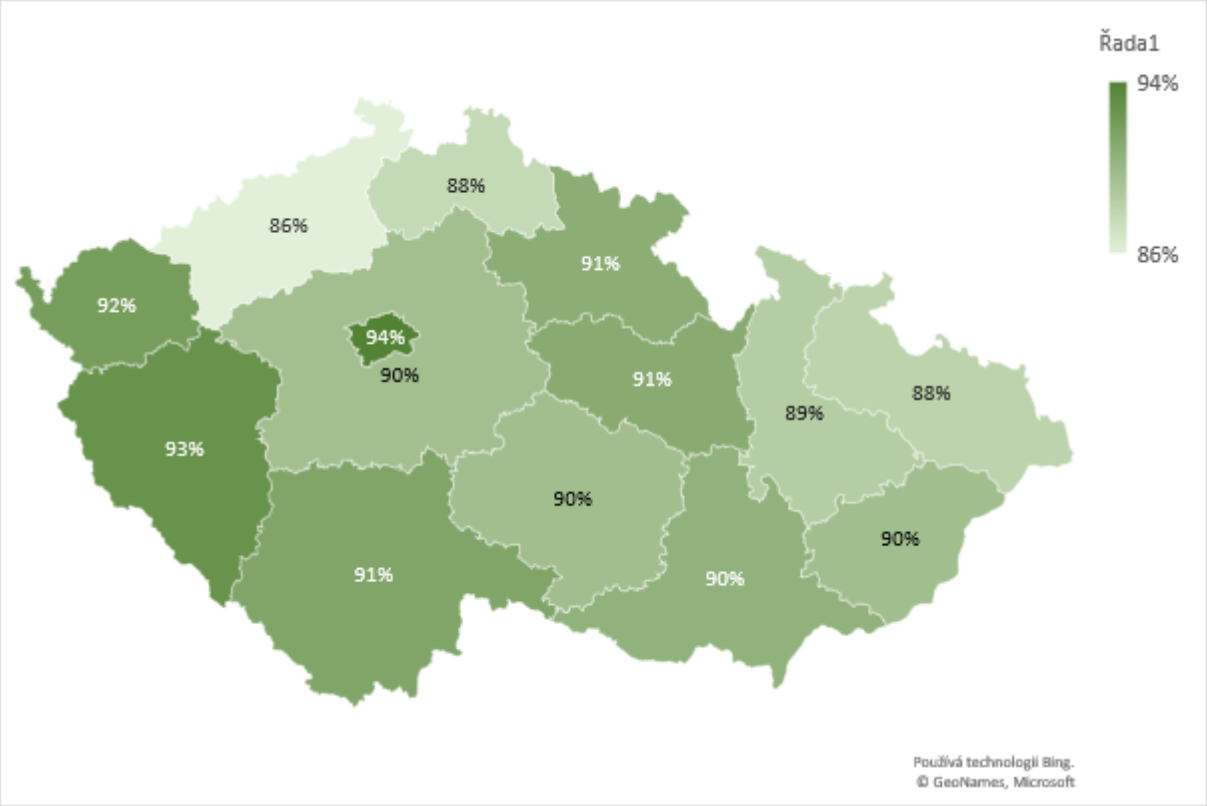

Podíl škol, které na otázku, zda svoji školu po využití mimořádných prostředků na ICT od MŠMT považují za technicky dostatečně vybavenou pro zajištění on-line distanční výuky, odpověděly **rozhodně či spíše ano, byl nejvyšší v Praze** (94 % škol), **v Plzeňském** (93 %) a v **Karlovarském kraji** (92 %).

*Kartogram č. 13: Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT – dle krajů (dostatečná vybavenost: **spíše ne + rozhodně ne**)*

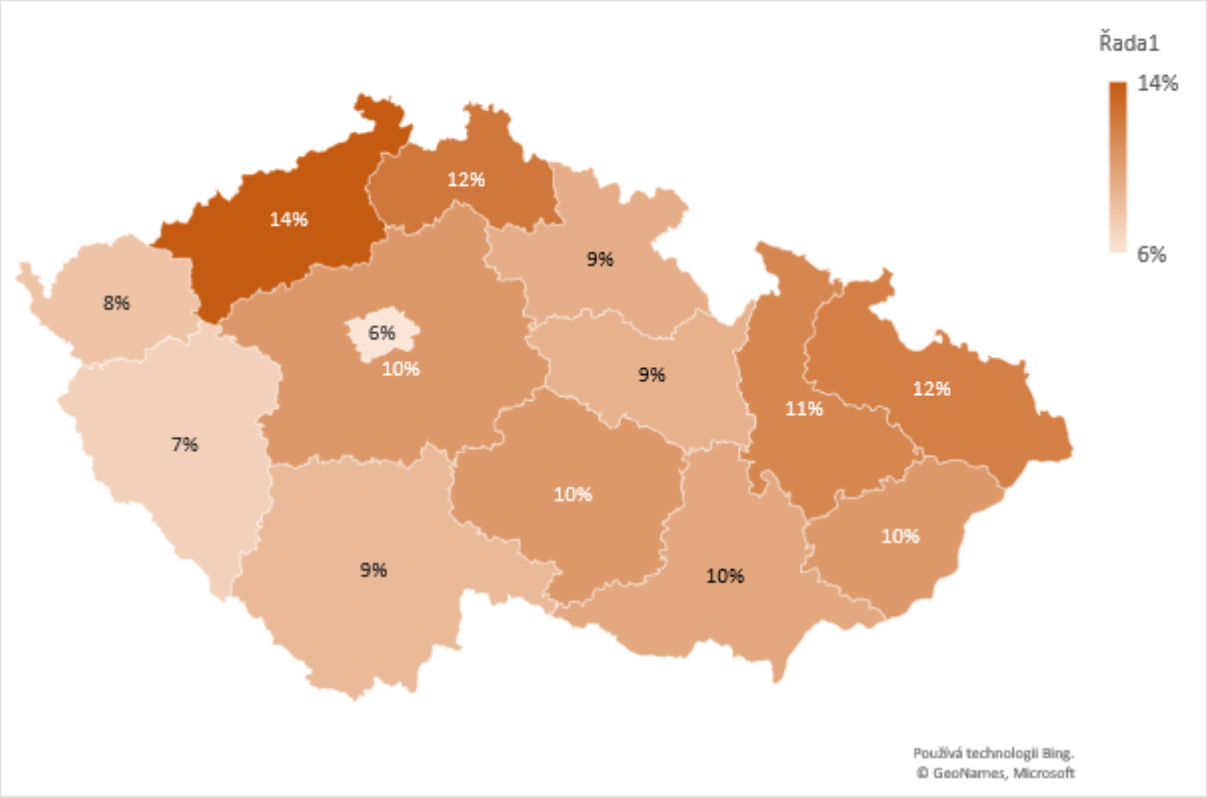

Naopak podíl škol, které na otázku, zda svoji školu po využití mimořádných prostředků na ICT od MŠMT považují za technicky dostatečně vybavenou pro zajištění on-line distanční výuky, odpověděly **spíše či rozhodně ne, byl nejvyšší v Ústeckém** (14 % škol), **Libereckém a Moravskoslezském kraji** (v obou 12 %).

Tabulka č. 21: Stav technické vybavenosti škol po využití mimořádných prostředků na ICT – dle krajů

	Počty škol			Podíly škol						Počty škol		Podíly škol	
Kraj	**Školy, které na otázku odpověděly**	**Rozhodně ano**	**Spíše ano**	**Spíše ne**	**Rozhodně ne**	**Rozhodně ano**	**Spíše ano**	**Spíše ne**	**Rozhodně ne**	**Rozhodně ano + spíše ano**	**Spíše ne + rozhodně ne**	**Rozhodně ano + spíše ano**	**Spíše ne + rozhodně ne**
Hlavní město Praha	**235**	81	140	14	0	34 %	60 %	6,0 %	0,0 %	221	14	**94 %**	**6 %**
Jihočeský kraj	**247**	53	173	20	1	21 %	70 %	8,1 %	0,4 %	226	21	**91 %**	**9 %**
Jihomoravský kraj	**463**	129	290	36	8	28 %	63 %	7,8 %	1,7 %	419	44	**90 %**	**10 %**
Karlovarský kraj	**101**	31	62	6	2	31 %	61 %	5,9 %	2,0 %	93	8	**92 %**	**8 %**
Kraj Vysočina	**260**	81	152	23	4	31 %	58 %	8,8 %	1,5 %	233	27	**90 %**	**10 %**
Královéhradecký kraj	**252**	83	146	19	4	33 %	58 %	7,5 %	1,6 %	229	23	**91 %**	**9 %**
Liberecký kraj	**195**	58	113	20	4	30 %	58 %	10,3 %	2,1 %	171	24	**88 %**	**12 %**
Moravskoslezský kraj	**421**	136	235	40	10	32 %	56 %	9,5 %	2,4 %	371	50	**88 %**	**12 %**
Olomoucký kraj	**280**	75	173	27	5	27 %	62 %	9,6 %	1,8 %	248	32	**89 %**	**11 %**
Pardubický kraj	**245**	65	158	18	4	27 %	64 %	7,3 %	1,6 %	223	22	**91 %**	**9 %**
Plzeňský kraj	**210**	74	121	12	3	35 %	58 %	5,7 %	1,4 %	195	15	**93 %**	**7 %**
Středočeský kraj	**518**	170	294	39	15	33 %	57 %	7,5 %	2,9 %	464	54	**90 %**	**10 %**
Ústecký kraj	**264**	68	159	31	6	26 %	60 %	11,7 %	2,3 %	227	37	**86 %**	**14 %**
Zlínský kraj	**251**	65	160	20	6	26 %	64 %	8,0 %	2,4 %	225	26	**90 %**	**10 %**
Celkem	***3 942***	***1 169***	***2 376***	***325***	***72***	***30 %***	***60 %***	***8 %***	***1,8 %***	***3 545***	***397***	***90 %***	***10 %***

10. DOSTUPNOST ŠKOLNÍHO STRAVOVÁNÍ BĚHEM DISTANČNÍ VÝUKY

Graf č. 22: Dostupnost školního stravování během distanční výuky

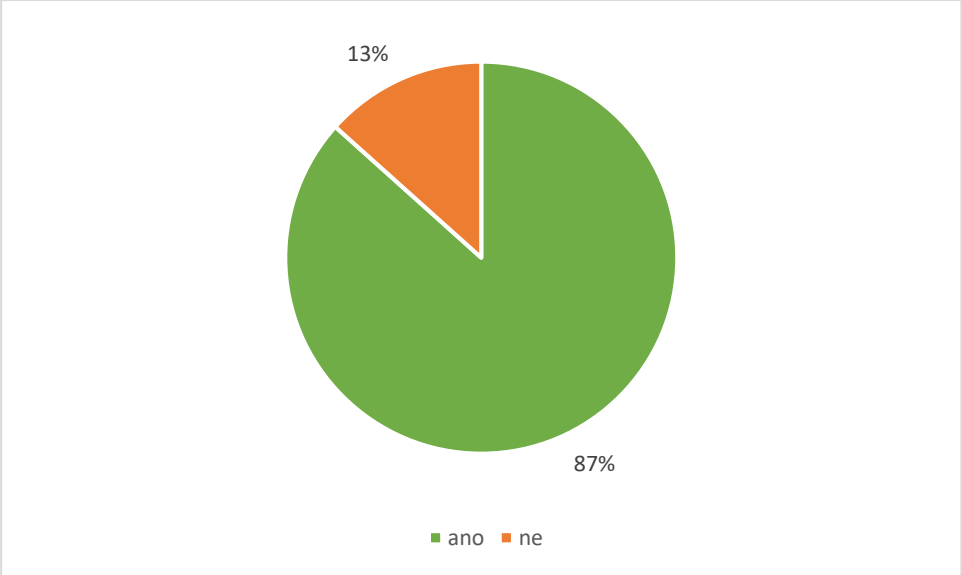

Celkem 87 % škol (3 415) uvedlo, že **žákům, kteří se** ve školním roce 2020/2021 **účastní distanční výuky, bylo dostupné školní stravování**. Naopak **13 % škol** (527) uvedlo, že **dostupné nebylo**. Školy své odpovědi následně doplňovaly i slovními komentáři. Jako problémy uváděly např. nemožnost zřídit výdejové okénko z důvodu chybějících prostor či dodržení hygienických předpisů; nulový zájem ze strany rodičů o dovoz či případný výdej obědů (vaření doma, dojíždění pro oběd se nevyplatí); příp. to, že škola nemá vlastní stravovací zařízení, žáci se stravují ve školních jídelnách sousedních škol.

Tabulka č. 22: Dostupnost školního stravování během distanční výuky

Je žákům, kteří se ve školním roce 2020/2021 účastní distanční výuky, dostupné školní stravování?		
ano	3 415	87%
ne	527	13%
celkem odpovědělo škol	3 942	

Kartogram č. 14: Podíl škol, v nichž žákům, kteří se účastní distanční výuky, NEBYLO dostupné školní stravování

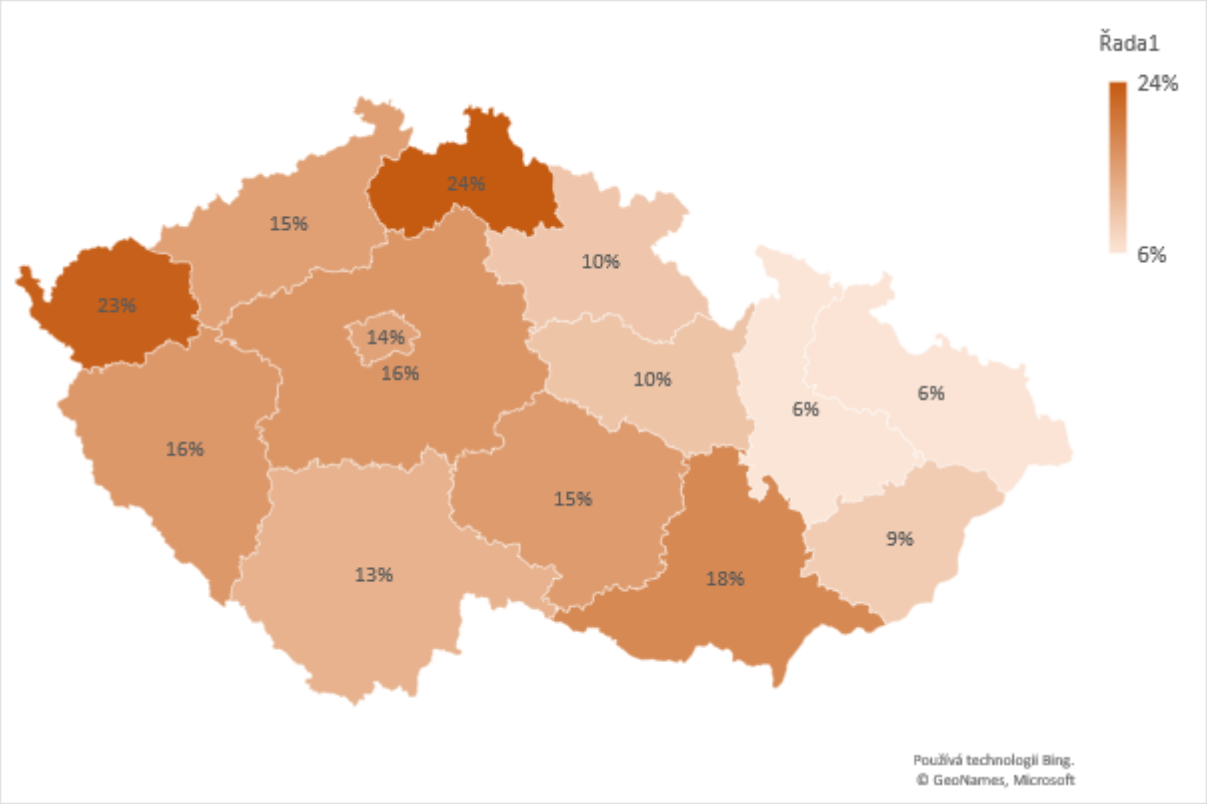

Z hlediska krajů bylo školní stravování žákům, kteří se účastní distanční výuky, **nejméně dostupné** žákům **v Karlovarském a Libereckém kraji**, kde podíl škol, které uvedly, že školní stravování **neposkytovaly**, činil **23, resp. 24 %. Naopak nejčastěji dostupné bylo v Olomouckém a Moravskoslezském kraji**, kde podíl škol, které uvedly, že školní stravování neposkytovaly, byl 6 % **škol.**

Tabulka č. 23: Dostupnost školního stravování během distanční výuky dle krajů

Kraj	Počet škol, které na otázku odpověděly	Počet škol, které stravování poskytují	Počet škol, které stravování NEposkytují	Podíl škol, které stravování poskytují	Podíl škol, které stravování NEposkytují
Hlavní město Praha	235	201	34	86 %	14 %
Jihočeský kraj	247	216	31	87 %	13 %
Jihomoravský kraj	463	381	82	82 %	18 %
Karlovarský kraj	101	78	23	77 %	23 %
Kraj Vysočina	260	220	40	85 %	15 %
Královéhradecký kraj	252	227	25	90 %	10 %
Liberecký kraj	195	149	46	76 %	24 %
Moravskoslezský kraj	421	395	26	94 %	6 %
Olomoucký kraj	280	263	17	94 %	6 %
Pardubický kraj	245	220	25	90 %	10 %
Plzeňský kraj	210	177	33	84 %	16 %
Středočeský kraj	518	435	83	84 %	16 %
Ústecký kraj	264	225	39	85 %	15 %
Zlínský kraj	251	228	23	91 %	9 %
Celkem	***3 942***	***3 415***	***527***	***87 %***	***13 %***

10a. Školy dle využívání školního stravování žáky v průběhu distanční výuky

Graf č. 23: Podíly školy dle toho, kolik procent žáků využívalo školní stravování v průběhu distanční výuky

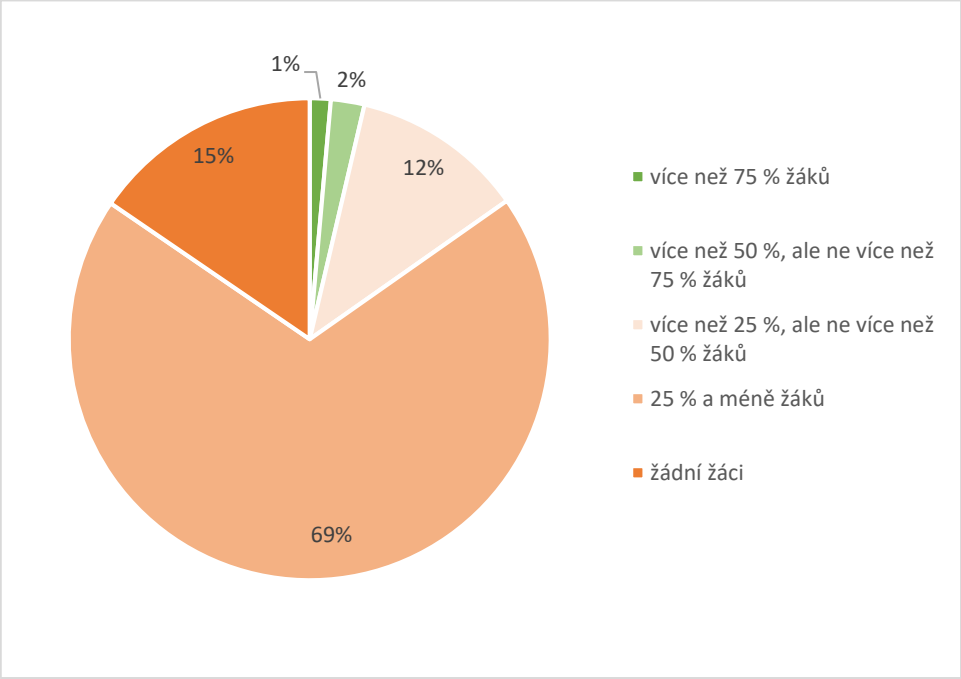

I tehdy, kdy školy stravování svým žákům poskytovaly, o ně nicméně nebyl příliš velký zájem. Pouze **1 % škol** (48) uvedlo, že podíl žáků, kteří **možnosti školního stravování (oběda) v průběhu distanční výuky využívají, byl dle jejich odhadu vyšší než 75 % žáků**. **2 % škol** (77) uvedlo, že se jedná o **50-75 % žáků**, **12 % škol** (396) odhaduje tento podíl **mezi 25-50 % žáky**, nicméně **69 % škol** (2 366) odhaduje, že školní stravování v průběhu distanční výuky **využívá pouze 25 % a méně žáků**. **15 % škol** pak odhaduje, že poskytované školní stravování **nevyužívají žádní žáci**.

Pozn.: 17 z výše uvedených 48 škol, které uvedly, že podíl žáků, kteří možnosti školního stravování (oběda) v průběhu distanční výuky využívá, byl dle jejich odhadu vyšší než 75 % žáků, byly školy zřízené dle § 16 odst. 9.

Tabulka č. 24: Školy dle využívání školního stravování žáky v průběhu distanční výuky

Kolik procent žáků **možnosti školního** stravování **(školního oběda)** v průběhu distanční výuky **ve školním roce 2020/2021 odhadem** využívá**?**		
	Počet škol	**Podíl škol**
více než 75 % žáků	48	1 %
více než 50 %, ale ne více než 75 % žáků	77	2 %
více než 25 %, ale ne více než 50 % žáků	396	12 %
25 % a méně žáků	2 366	69 %
žádní žáci	528	15 %
Celkem odpovědělo škol	3 415	

Pozn.: *Na tuto otázku odpovídaly pouze školy, které uvedly, že v průběhu distanční výuky žákům školní stravování poskytují.*

Školy dále v textových odpovědích uváděly např. to, že ze strany především dojíždějících žáků o obědy nebyl zájem; že jídelnu zřizuje jiný subjekt, a proto nemají dostatek informací; příp., že nebylo možné zřídit výdejové okénko z důvodu chybějících prostor či dodržení hygienických předpisů.

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE:

Jaké zdroje školy využily pro zajištění dostatku zařízení svým žákům?

- dodatečné výdaje uhrazeny z ostatní neinvestičních výdajů (ONIV) a provozních prostředků
- digitální zařízení již v minulosti pořízené ze Šablon II a III
- spolupráce s nadačním fondem (např. sbírka Nory Fridrichové)
- vlastní zdroje a fundraising
- prostředky SRŽA (spolku rodičů, žáků a absolventů školy)
- zajištění notebooků jako dar žákům
- nabídka připojení zdarma ve spolupráci s operátory
- jednání s firemním dárcem na poskytnutí počítačů

Ze slov ředitelů škol:

„Využíváme školní asistentku ze šablon, která se individuálně věnuje žákům, jejichž rodiče výuka nezajímá."

„Pro kontaktování nezapojených žáků do distanční výuky využíváme spolupráci s pracovníky sociálních služeb v obci a sociálního pedagoga (ze Šablon II), přesto je spolupráce s rodinami velice obtížná."

„Poděkování zřizovateli školy, ORP v Rožnově pod Radhoštěm a vedení projektu MAP II v ORP. Vždy rychle a profesionálně reagovali na vzniklou situaci – organizace školení pro pedagogy, webináře pro rodiče, porady vedení, supervize pro všechny."

„Ohledně zapůjčení techniky žákům škola spolupracuje s neziskovými organizacemi a SITMP[9]."

„Žákům, kteří neměli internetové připojení, jej zajistil zřizovatel a škola zapůjčila techniku."

Ředitelé k průběhu distanční výuky:

„U žáků se sociokulturním znevýhodněním realizujeme individuální konzultace a doučování, spolupracujeme s neziskovou organizací Šance pro tebe."

„Asistenti pedagoga docházejí denně za svými žáky na individuální konzultace. Individuální konzultace mají všichni žáci jednou týdně."

„Pedagogický sbor byl proškolen ve využívání aplikací G-SUITE: Google Disk, Google Classroom, Google Meet, Jamboard. Gmail. Zlepšila se informovanost všech, a tím i motivace, spolupráce s rodiči, týmová spolupráce. Vše využíváme i při prezenční výuce."

„Sociální kontakt umožňujeme žákům zřízením učebny – Klábosiště, kam mají přístup jen žáci určité třídy a kde si mohou popovídat."

[9] SITMP = Správa informačních technologií města Plzně, která poskytuje profesionální IT správu pro základní a mateřské školy na svém území.

ZÁVĚR

Všechny veřejné školy, kterým byla poskytnuta dotace na ICT vybavení pro distanční výuku, předaly MŠMT prostřednictvím jednoduchého dotazníku informace o účelu použití dotace (povinná část dotazníku). **Dle zjištění si téměř všechny školy pořídily nějaké přenosné zařízení** (notebook, ultrabook, tablet, mobilní telefon). Mimo jiné si **přibližně 44 % škol pořídilo software a 40 % škol také jiné učební pomůcky vhodné pro distanční výuku**. Pouze dvě školy vrátily poskytnutou dotaci v plné výši. Ze zjištění také vyplývá, že **průměrná pořizovací cena jednotlivých typů zařízení odpovídá cenovým nabídkám na českém trhu**. Učební pomůcky, které si na základě poskytnuté dotace mohly školy pořídit, jim **umožnily nejen zkvalitnění distanční výuky, ale v mnoha případech i samotnou účast některých žáků na distanční výuce.** Data MŠMT ukazují shodně jako data Tematické zprávy ČŠI z března 2021, že mezi hlavní příčiny úspěšného zapojení těch žáků, které se na jaře 2020 zapojit nepodařilo, **velmi pomohlo zapůjčení digitální techniky pro distanční vzdělávání**.

Ze sledovaných dat plyne, že **téměř všechny veřejné školy (99 %), v nichž probíhalo základní vzdělávání, svým žákům poskytovaly online formu distanční výuky a dokázaly do ní zapojovat téměř všechny své žáky.** Do distanční výuky se dle vyjádření ředitelů škol **nedařilo zapojovat cca 1 % (tedy cca 11,3 tis.) žáků,** a to nejčastěji z důvodu neochoty žáků/rodičů se výuky účastnit a nejméně často pak z důvodu nedostatku digitálních zařízení. **85 % škol pak svým žáků zapůjčilo celkem přes 40 tis. zařízení** (vč. těch, kterými školy disponovaly již dříve). Po využití 1,3 mld. Kč z mimořádných prostředků MŠMT považovalo **stav své technické vybavenosti pro zajištění online distanční výuky za rozhodně či spíše dostatečný 90 % škol**. Z odpovědí ředitelů jak z dat MŠMT, tak ze zmiňované Tematické zprávy ČŠI nicméně plyne, že je důležité pokračovat jak v úsilí MŠMT o **zajištění profesionální IT správy**, tak v **dalším vybavování škol digitálními zařízeními**, a to i v souvislosti s revizemi rámcových vzdělávacích programů a zaváděním tzv. nové Informatiky. Společně s **řešením prohlubujících se nerovností mezi jednotlivými regiony a školami** bude řešení těchto výzev i nadále pokračovat v rámci implementace Strategie 2030+ i Národního plánu obnovy.

5 hlavních pozitivních zjištění

- **školy si pořídily přes 74 tisíc mobilních digitálních zařízení,** 1,8 tis. škol si pořídilo některý z druhů softwaru a 1,7 tis. škol si zakoupilo i ostatní učební pomůcky
- **online výuka** dle vyjádření ředitelů škol **převažovala na 99 % běžných[10] veřejných ZŠ a nižších stupních víceletých gymnázií,**
- **nejméně častý důvod neúčasti**: **absence či nedostatek digitálního zařízení** v domácnosti,
- **školy žákům zapůjčily přes 40 tis. zařízení** (vč. těch, které vlastnily již dříve, tedy ne pouze z těch, které si nově zakoupily),
- **90 % škol považovalo stav své technické vybavenosti** pro zajištění online distanční výuky po využití mimořádných prostředků na ICT **za dostatečný.**

[10] Při započtení škol zřizovaných dle § 16 odst. 9 školského zákona, v nichž distanční výuka téměř neprobíhala, se jedná o poměr 96 % převážně online vs. 4 % převážně offline výuka.